

האמת

יו"ל ע"י מבקשי אמת – בית שמש

ת.ד. 5735 ירושלים ת"ז

איך נפלו גבורים ויאבדו נלי חלחמה

דברים לזכרו של האי גברא רבה צדיק יסוד עולם חסידא ופרישא נור ההוראה וכן הרבנים משיירי כנסת הגדולה המאור הגדול לממלכת התורה יחיד הדור ראש מערכות ישראל לחם מלחמות ה' ברמה גדר גדר ועומד בפרץ כ"ק מרן הגה"ק מורנו ורבנו רבי חנינה אברהם לייטנער זצוקלה"ה

נפלה עטרת ראשנו, גדול כים שברנו, האדם הגדול בענקים מאור עינינו מחמד נפשנו אשר אמרנו בצלו נחי' בגוים נלכד בשחיתותינו, על זה ה' דוה לבנו על אלה חשכו עינינו, ושכינה ה' מקוננת ואומרת מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי או"ן.

כח אמר ה' צבקות התבוננו וקראו למקוננות ותבאינה וכו' ותמהרנה ותשנה עלינו נהי ותרדנה עינינו דמעה וכו', לכאורה יש להבחין הטעם מדוע לא יוכלו הקרובים לקונן הלא אדרבה הם יקוננו עליו ביותר ביודעם את החסרון והאסון, אבל האמת הוא כי הקרוב מרוב בלבול דעתו אינו יכול להתבונן מה חסר לו ומה אירע כאן רק לאחר זמן זמנים יוכל להתחיל ולהתבונן בחסרונו, משא"כ הרואה מן הצד יוכל להתבונן היטב יותר ממנו את השוד והשבר שהי' כאן ולכן דוקא הוא המוכשר והיכול לקונן, אף שאינו מרגיש את החסרון כמו הקרוב, ובה אפשר לפרש ג"כ את הפסוק בפרשת נצבים ואמר הדור האחרון בניכם אשר יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא מארץ רחוקה וכו', למה צריך להיות הנכרי מארץ רחוקה וכי הנכרי מארץ לא יראה החורבן, וגם מדוע אמר בניכם אשר יקומו מאחריכם הלא אותם שהם חיים בעת ההוא ג"כ יראו את החורבן ולמה לא אמר ותראו את מכות הארץ ואת תחלואי'ה וכו' ואמרתם על אשר עובדנו וכו', אלא בעבור שהמוכה מרוב טירוף דעתו לא יוכל לשער את ההיזק שנתרחש, רק הנכרי אשר יבא מארץ רחוקה ולא חזה במהלך כל הצרות ודעתו מיושבת עליו, רק איש כזה יוכל לשער את הדברים על נכון.

כפסח שנת תש"ה פנה רבינו אל ישיבתו הרמה של מרן מהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל שקירבו וחייבו ביותר, והי' דבר פלא שלמרות שהי' צעיר מאד בגילו קבלו לישיבתו, התמדתו ופרישותו באותן השנים היו לשם דבר ועלה ונתעלה מעל כל בני גילו, בעת לימודו בישיבה סיים את "שיעור השבוע" של מהרי"ץ ביום ומחצה בלבד ובשאר ימות השבוע למד בכל מקצועות התורה, כ"כ גדולה היתה התמדתו עד שהיו ימים ששכח כלל מן הצורך לאכול והיו הבחורים האחרים מזכירים לו זאת, עבודתו היתה בדביקות נוראה וכשהי' מגיע בתפלה אצל "להורות לך וליחדך באהבה" היו מזדעזעים כל עצמותיו בזעקו בכל כוחו בקול רם ופניו האדימו מרוב התלהטות ודביקות בה', כמו"כ ה' אומר את כל ברכות הנהנין והזכרת השמות ה' במתינות רבה ובכוננה עצומה, ובדרך זו המשיך לנהוג כל ימי חייו.

מרן מהרי"ץ החשיב מאד את תלמידו זה, ובעת שהי' בוחן את תלמידו באם לא הי' מי שידע לענות, אמר: עתה נשאל את אברהם והוא בודאי ידע להשיב, רבינו נתקשר ונתדבק ברבו זה וממנו קבל לכל ימי חייו את דרכו הטהורה בתורה עבודה ויראת חטא ודרכי המלחמה במתפרצים, ודרך זו הנחיל בטהרתה לתלמידיו הנאמנים.

מנהגו הי' כשלמד בישיבת מהרי"ץ אשר בכל מוצש"ק הי' פושט מיד בגדי שב"ק ולבוש בגדי חול והגה בתורה כל הלילה עם חברותא בלא להניח תנומה לעפעפו. סיפר רבינו שבעת שהסכימו ביו-ען להקים למינים הציונים מדינה, הי' זאת במוצש"פ וישלח תש"ח וביום א' בבוקר כשהי' עוד ער מלימוד מוצש"ש וכבר הי' לבוש בבגדי חול, פגע בשוק באיש א' שהי' לבוש עם שטריימל ובגדי שבת מאתמול כשהוא רוקד ושמה על שנתנו רשות ל"יהודים" להקים מדינה, כיון שראה זאת נשבר לבבו בקרבו וכשהגיע בתפלתו אצל "ועל כן נקוה לך" התחיל לבכות מאד מאין הפוגות על שיטנם יהודים שומרי תורה ומצוות השמחים בצרה זו.

על חומותיך ירושלים הקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו, הוא הי' מטורי קרתא דשופריא כמו שאמרו חז"ל מאן אינון נטורי קרתא ספריא ומתנייתא, וגם על דרך משאחז"ל שרק אלו המוחים על כבוד ה' הם המשככים חרון אף ה' על ישראל, הוא הי' האחד המיוחד שעסק תמיד בפרסום האמונה ושלח את שלוחי הנאמנים לפרסם האמונה בכל עת מצוא, הוא הי' המכריע בכל הספיקות והשאלות, הוא הדרך אותם וארתנו כמו שקבל מרבתי מרן מהרי"ץ דושינסקיא מרא דארעא ישראל ומרן רביה"ק מסאטמאר והגה"ק משאפראן זכותם תגן עלינו, ולא השיג אחור לבו אף שקל העולם עמד כנגדו והרתיעוהו על כל המחאות והפרסום שנעשו ע"י שלומי אמוני ישראל, וקיים גוי נתתי למכים ולחיי למורטים פני לא הסתרי מכלימות ורוק, כי לא ערבה עליו שנתו בראותו את קיום מפלצת המרידה הציונית והדברים נגעו ללבו הטהור.

אמרו חז"ל אין עושין נפשות לצדיקים דבריהם הם הם זכרונם, ועל כן מוטל עלינו להעלות קצת חרוט בעט ברזל ועופרת עבודתו עבודת הקודש, התמדתו הנוראה, מדותיו המופלאות, יראת חטאו, קורות חייו וכמה הרפתקי דערו עלי', למען יעמדו ימים רבים ללמוד מדרכיו וממעשיו, וזה הי' זכרונו ללמד לבני יהודה קשת לראות איך עבד הצדיק הזה את אלקיו ואעשה כן גם אני. אבל מפני קוצר וגודל

צו התורה "לא תגורו מפני איש", האחד המיוחד שהעיו פנים כנגד כל הדור והי' עז כנמר כשבא לעשות רצון אביו שבשמים אשר לא חת מפני כל בעת שהי' נוגע לקיום דת תורתנו ה', אבדנו את כל הדור העבר.

מצינו בגמ' (ברכות מ"ב ע"ב) כי נח נפשי' דרב אזולו תלמידיו בתרי' כי הדרי אמרי נזיל וניכול לחמא וכו' בתר דכרכי יתבי וקא מיבעיא להו וכו' לא הוה בידיהו קם רב אדא בר אבהא אהדר קרעי' לאחורי' וקרע קריעה אחרינא אמר נח נפשי' דרב וברכת מוזנא לא גמרינן, דהיינו בעת שאנו רואים שאין בידינו איזה דבר הלכה הוא כאלו עכשו מת רב וצריך שוב לקרוע על פטירת רב. ועל של עתה, כי עד עכשו היינו יודעים כי בכדי לדעת את דעת מרן רביה"ק מסאטמאר זיע"א יכולים אנו לשאול את הרב ממאנטעוידעא זצוק"ל, כמו שהעיד עליו רביה"ק ז"ע וסמך ידו עליו וגם בקש ממנו לעבור על ספרו ה' "ויאל משה" קודם הדפסתו, ועוד הרבה דברים שהפליא רביה"ק ז"ע בגדלותו, ואחרי אשר רביה"ק ז"ע עלה השמימה לאור באור החיים עזב לנו כמה מתלמידיו להדריכנו בדרך אמת, למסור לנו את דרכו הטהורה דרך המסירות נפש להקב"ה, דרך אבותינו ורבותינו הקדושים מצוקי ארץ, דרך התורה והיראה במסילה העולה בית א-ל להתבדל מכל רשעים ועושי עול, וכל זמן שהיו אתנו מתלמידיו ממישי דרכו זאת היתה נחמנתו, אבל עתה אבדנו את כל אלה, נח נפשי' דרב וצריכים אנו לחזור ולקרוע על פטירת רביה"ק ז"ע.

על חומותיך ירושלים הקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו, הוא הי' מטורי קרתא דשופריא כמו שאמרו חז"ל מאן אינון נטורי קרתא ספריא ומתנייתא, וגם על דרך משאחז"ל שרק אלו המוחים על כבוד ה' הם המשככים חרון אף ה' על ישראל, הוא הי' האחד המיוחד שעסק תמיד בפרסום האמונה ושלח את שלוחי הנאמנים לפרסם האמונה בכל עת מצוא, הוא הי' המכריע בכל הספיקות והשאלות, הוא הדרך אותם וארתנו כמו שקבל מרבתי מרן מהרי"ץ דושינסקיא מרא דארעא ישראל ומרן רביה"ק מסאטמאר והגה"ק משאפראן זכותם תגן עלינו, ולא השיג אחור לבו אף שקל העולם עמד כנגדו והרתיעוהו על כל המחאות והפרסום שנעשו ע"י שלומי אמוני ישראל, וקיים גוי נתתי למכים ולחיי למורטים פני לא הסתרי מכלימות ורוק, כי לא ערבה עליו שנתו בראותו את קיום מפלצת המרידה הציונית והדברים נגעו ללבו הטהור.

אמרו חז"ל אין עושין נפשות לצדיקים דבריהם הם הם זכרונם, ועל כן מוטל עלינו להעלות קצת חרוט בעט ברזל ועופרת עבודתו עבודת הקודש, התמדתו הנוראה, מדותיו המופלאות, יראת חטאו, קורות חייו וכמה הרפתקי דערו עלי', למען יעמדו ימים רבים ללמוד מדרכיו וממעשיו, וזה הי' זכרונו ללמד לבני יהודה קשת לראות איך עבד הצדיק הזה את אלקיו ואעשה כן גם אני. אבל מפני קוצר וגודל

נפלה עטרת ראשנו, גדול כים שברנו, האדם הגדול בענקים מאור עינינו מחמד נפשנו אשר אמרנו בצלו נחי' בגוים נלכד בשחיתותינו, על זה ה' דוה לבנו על אלה חשכו עינינו, ושכינה ה' מקוננת ואומרת מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי או"ן.

כח אמר ה' צבקות התבוננו וקראו למקוננות ותבאינה וכו' ותמהרנה ותשנה עלינו נהי ותרדנה עינינו דמעה וכו', לכאורה יש להבחין הטעם מדוע לא יוכלו הקרובים לקונן הלא אדרבה הם יקוננו עליו ביותר ביודעם את החסרון והאסון, אבל האמת הוא כי הקרוב מרוב בלבול דעתו אינו יכול להתבונן מה חסר לו ומה אירע כאן רק לאחר זמן זמנים יוכל להתחיל ולהתבונן בחסרונו, משא"כ הרואה מן הצד יוכל להתבונן היטב יותר ממנו את השוד והשבר שהי' כאן ולכן דוקא הוא המוכשר והיכול לקונן, אף שאינו מרגיש את החסרון כמו הקרוב, ובה אפשר לפרש ג"כ את הפסוק בפרשת נצבים ואמר הדור האחרון בניכם אשר יקומו מאחריכם והנכרי אשר יבא מארץ רחוקה וכו', למה צריך להיות הנכרי מארץ רחוקה וכי הנכרי מארץ לא יראה החורבן, וגם מדוע אמר בניכם אשר יקומו מאחריכם הלא אותם שהם חיים בעת ההוא ג"כ יראו את החורבן ולמה לא אמר ותראו את מכות הארץ ואת תחלואי'ה וכו' ואמרתם על אשר עובדנו וכו', אלא בעבור שהמוכה מרוב טירוף דעתו לא יוכל לשער את ההיזק שנתרחש, רק הנכרי אשר יבא מארץ רחוקה ולא חזה במהלך כל הצרות ודעתו מיושבת עליו, רק איש כזה יוכל לשער את הדברים על נכון.

אבל אם המקונן אינו יודע מהות הנפטר ואינו יודע מה נאבד ומקצר בהפלגת האבידה הרי בודאי צריכים אל הקרוב שיקונן על הנפטר ועל האבידה שאין לה שיעור ואשר מי יתן לנו תמורתו, ובעו"ה רבים המקוננים אבל אינם יודעים איך ועל מה לקונן.

על אלה אני בוכי' עיני עיני יורדה מים מאין הפוגות, איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה, מה הם כלי מלחמה שנאבדו, אלא שאם מת השר וגבור מלחמה ועזב אחריו את כלי מלחמתו הקשת והחנית הגדולים בעלי פיפיות והתחבולות אשר על ידם לחם מלחמותיו ביד רמה והשאיר לנו מגינו ושרינו וכובע ישועות אשר בראשו זאת נחמנתו, אף כי אבד הגבור אבל כלי המלחמה הותיר בידינו ונאזור כגבור מתגיניו להמשיך המלחמה, אבל עתה אהה על נפשנו, אוי עלינו מאד, הגבור נפל ויאבדו כלי מלחמה לא נמצאו כליו שבהם לחם, הוא הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות והאיך ננחם, מי ילחום מלחמתנו ומי יעמוד בפרץ עלינו.

צדיק אבד לדורו אבד, כל הדור אבד את דמות הצדיק הזה ואת זכות הצדיק הזה, אבל הן אבדנו יותר ויותר מזה, הלא אבדנו את כל הדור העבר, אבדנו את השריד האחרון מאנשי כנסת הגדולה, אבדנו את האחד המיוחד שקיים את

ליום היא"צ הרביעי (החל ביום ג' כסלו) של הרה"ג רבי מאיר ליברמן ז"ל, משרידי דור העבר דור דעה אשר זכה להסתופף בצלם של מרנן החפץ חיים הגר"ע מווילנא והחזון איש זצוקללה"ה, ומהם קבל את דרכו ודעת התורה האמיתית אשר התבררו במאמריו הבהירים. נעתיק בזה אחדים ממאמריו הרבים אשר נתפרסמו במשך השנים ע"ג גליונות "החומה", בהם הוא שופך נוגה על נבכי התקופה במסורת הבהירה שקבל מרבתי גדולי ישראל האמיתיים בדור העבר. מאמריו אלה ראויים הם מאד ונכונים לפרסום גם לזמננו.

תן לי יבנה וחכמיה

מאיר ליברמן (ז"ל)

גם דעת חז"ל היה שלא להתגרות עם הרומיים ולהשלים אתם כל זמן שלא גוזרים על העברה על דת, אלא שהבריונים לא שמעו לעצתם - אם כי היו שומרי תורה - להבדיל בכמה הבדלות בינם לבין השלטון היסרעלי שמטרתו להעביר את עם ד' על דעתו ודתו.

והנה לא רק אנחנו הכבושים תחת ידי הציונים איננו יכולים לעשות שום דבר בקום ועשה נגדם אלא אפי' החרדים הגרים בחו"ל לא יכולים להסתכן - כי ידי השב. ישג אותם בכל מקום ויחסלו אותם כמו שרצחו את דיהן ז"ל הי"ד על שהציג את עמדת חרדי ירושלים בראשות ר' יח. זוננפלד ז"ל שהשלטון יהי בידי הערבים ולא בידי הציונים, - אבל בשב ואל תעשה אנחנו יכולים לעשות הרבה ולהציל את יבנה ואת חכמיה.

אנחנו צריכים להצהיר בכנות הן בארץ והן בחו"ל ובכל הזדמנות בפני פורום בין לאומי כי אין אנו מעוניינים בשלטון הציוני בארץ ישראל, ומכש"כ לא לשתף פעולה אתם.

עלינו להתק ממפלגת החרד"ל דמיתקריא אגודת ישראל - שהחוג הידוע ששולט בה עוד מפולין חזור ריח ציונות, וכשהגיעו ארצה השתלטו על חרדי ירושלים צמצמו את עמדתם העצמאית עד המינימום, - ומהבר פלוגתא שלה בשם דגל התורה, אשר השתלבו בשלטון הציוני שמטרתו לקעקע ביצתן של שונאי ישראל ר"ל.

חז"ל אומרים שרק נבואה שנצרכה לדורות נכתבה, וחושבני שגם מה שסיפרו לנו חז"ל הם גם כן אך ורק מה שנצרכו לדורות.

והנה לפני חורבן הבית השני לא סופר שאורגנו תפילות המוניות מרוכזות - שריח הפגנה נודף מהם - ור' יוחנן בן זכאי לא סמך רק על לימוד התורה שלמדו גם בזמנו בישיבות, וגם לא על ראשי הישיבות שלא נפלו במדרגתם ממרביצי התורה הנמצאים אצלנו, גם לא סמך על תעניתו של ר' צדוק משך ארבעים שנה שביה"מ לא יחרב, ובטח היו אז הרבה צדיקים שעמדו במדרגה לא קטנה - לא רק מהצדיקים הרשמיים - אלא אפי' מהצדיקים האמיתיים שהיוע תעלומות יכול להעיד עליהם כי הם צדיקים גמורים ששתלם בכל דור דור ונמצאים גם אצלנו, אלא סיכן את חייו לצאת לאויב ולבקש על יבנה וחכמיה, ומסתבר שלא סמך על הנימוק של "יאמרו רבם דקרו" ולא ידקרו אותו, כי הלא בעיני הבריונים זה מעשה בגידה, וגם בירמי' מצינו שכשהחליט לצאת את העיר עם עוד אנשים, תפשו אותו ואמרו "אל הכשדים אתה נופל" הכו אותו ונתנו אותו בית האסור וביקש מצדיקו שיוציאו אותו ולא ימות שם.

אלא שמסירות נפשו של ר' יוחנן בן זכאי עמדה לו והתקבל הטעם החלש הזה של רבם דקרו, ולא דקרו אותו ועלה בידו להתחמק מהם ולהפגש עם האויב.

גם בזמן בית הראשון מצינו נביאי שקר שניבאו כאילו בשם ד' שלא יבוא "מלך בבל עליכם ועל הארץ הזאת", אבל נביאי האמת התריעו ודרשו להכנע לאויב.

למה רגשו

מאיר ליברמן (ז"ל)

כמה יהודים הגישו תזכיר למופתי הירושלמי - מבלי להכנס לפולמוס על תוכן התזכיר - יש לשאול מדוע אסור להם להדבר עם מנהיגי ערבים בו בזמן שמחוגים אחרים מנסים להפגש ואולי גם נפגשים עם ראשי אש"ף ואין פוצה פה ומצפצף, ומדוע יצא הקצף רק עליהם ודוקא ע"י מנהלי אגו"י ובטאונם המודיע.

כידוע היתה התנגדות היהדות החרדית נגד התנועה הציונית לא רק משום שמנתקים את עם ה' ממקור חיותו וככל הגויים בית ישראל, אלא גם לעצם הרעיון של הקמת מדינה עצמאית בארץ ישראל המאוכלסת ערבים -

- ראה מכתבו של ר' דוד פרידמאן זלה"ה רבה של קארלין הנדפס ב"אור לישירים", שבו הוא מנמק בהגיון רב את התנגדותו לרעיון הציוני חוץ מעמדתו השלילית לציונות על היותם מסייתים ומדיחים -

רק משהתחילה ההצלחה להאיר להם פנים וקבלו את הצהרת בלפור, שינו מנהלי אגו"י את פניהם והשמיטו את העוקץ של התנגדות על עצם הרעיון של הקמת בית-לאומי בא"י והסתפקו רק במה שנוגע לשמירת התורה, ואפילו התחילו לשתף עמם פעולה בזירה המדינית.

כידוע ששעבוד הגלות במדינות האיסלם ובתוכם א"י בתקופה האחרונה היה הרבה יותר קל מגליות אחרות ובעיקר במזרח אירופה - ודאי שגלות לא פרס אלא עונש מן השמים - אבל הפרעות והשחיתות האיומות בארצנו הק' התחילו רק מיום שהכריזו הציונים על בית-לאומי בא"י שמטרתו הסופית היא מדינה עצמאית, ומאז התחילו הערבים לראות בכל יהודי לא מהגר אלא פולש, ושפיכת דם יהודי נעשה כדבר המובן מאליה הן בתור מלחמות גלויות והן בתור התנפלויות על יהודים, והאחריות על הדם הנקי הנשפך בא"י נופל לא רק על הערבים אלא גם על התנועה הציונית שהקימו מדינה עצמאית משלהם בא"י.

לו היו מנהלי אגו"י מגיבים בתקיפות תיכף ומיד נגד האבנטוירה הציונית עוד בזמן הצהרת בלפור אולי היו חוסכים הרבה שפיכות דם נקי מישראל, אבל הם אמצו להם כבר אז את רעיון הציוני של בית-לאומי ואח"כ מדינה עצמאית בא"י, שלא הערבים כבשוה מידינו אלא מהביזנטים, וכבר אמרו חז"ל עוג וסיחון טיהרו את עמון ומואב, ומה להם שמלפני אלפיים שנה היה פה שלטון יהודי.

אגב כדאי להעיר ששלטון עצמאי ליהודים לפני ביאת המשיח אינו כדאי בכל מקום שהוא אפילו בלי התנגדות של מישהו, וידוע מה שאומרים בשם ר' חיים מוואלאזין זלה"ה ביאור על משנה "אלמלא מוראה של מלכות וכו"י כי המלכות בעצמם מוכיחים מכיון שאין להם מורא של מלכות הם בולעים אחת את השני".

ומה שאסור ליחיד ומענישים אותו על גזל רצח ושאר עבירות מותר לשלטונות, ולא רק שמותר אלא שמעניקים כל מיני כיבודים ומעמדים אנדרטאות לכל מיני רוצחים ששפכו דם עשרות מליוני אנשים והשאירו אחריהם מליוני אלמנות ויתומים מבלי לדבר על ההרס שעשו בעולם.

והנה עם ישראל מיום שגלה מארצו אין לו חלק ב"ה בתור עם בריחות האלו, ואם כי מאוד לא טוב להיות נרדף אבל יותר גרוע להיות רודף כמובא בתוספות ב"ק יותר יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזיק, וגם על זה אנו מודים שלש פעמים ביום שלא עשנו כגויי הארצות, ומי שמתמצא קצת מהנעשה בזמן הבית השני יודע כמה דם נקי ובתוכם חכמי המשנה נשפך ע"י שלטון יהודי, כי כל שלטון בנוי על עריצות ובתי הנבחרים, והחוקים שהם מחוקקים הם רק כדי לחפות על עריצותם ולהכשיר אותם באופן חוקי, ושאר הדברים היפים בחוקה הם רק לראוה ולאחיות עינים ומה שלא נוה לשלטון הם מעלימים עין מהם, עוקפים אותם, או מפרשים אותם כרצונם.

הבעיה הזאת לא תפטר כבר, עד ביאת הגואל שאז יקבלו כולם את עול מלכותו ולא ישא עוד גוי אל גוי חרב וגוי.

הסיבה של ההתנפלות הגסה של המודיע על יהודים אלו היא מפני שבת הכרתם גם הם מודעים לזה אבל הם מוכרחים להראות נאמנות יותר מהציונים עצמם, כדרכם של כל הנגרים לרעיון שאין שלמים אתו.

(החומה איר תשמ"ב)

הלנעה תאכל חרב?

מאיר ליברמן (ז"ל)

עד שהעם היהודי יתיאש מלקחת את הגורל לידיו.

עד שהעם היהודי יתנער משלטון היסרעלי, ויחפש דרכים להדבר עם ערביי ארץ ישראל.

וכפרק עול היסרעלים מעליהם.

עד שיפסיקו מלעלות בחומה.

עד שיפסיקו מלמרוד באומות העולם.

עד שהעסקונה החרדית לכה"פ, תפסיק לחפות על השלטון הציוני,

ויתחיל לחפש דרכים כדי להתקשר עם ערביי א"י ולהסביר להם, עד שיהי ברור לערבים בלי שום ספק שאין אנחנו אחראים למעשה השלטון היסרעלי, וכי הציבור החרדי כבש תחתיהם, וסובלים מהם יותר מהערבים.

עד שהעסקונה החרדית תשתדל להדוף לכה"פ את ירושלים עיר קדשנו, מידי שלטון היסרעלי, שהכפו אותה לזונה מקריי נאמנה.

עד שהעם ישוב עד מכהו.

עד יערה עלינו רוח ממרום.

עד ישים בארץ משפט.

עד בוא אשר לו המשפט.

עד אשר יאשמו ובקשו פני.

עד יבוא ויורה צדק לכם.

עד שישובו לדי אלקיו.

עד אשר יריב ריבו.

עד עת בוא דברו.

עד ירצה כשכיר יומו.

עד שישקיף וירא.

עד שכולם יכירו מי נתן למשיסה יעקב וגוי.

(החומה אדר א' תשמ"ט)

הרמב"ן בפ' בהעלותך מביא לשון חז"ל וז"ל: למה נסמכה

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

דברים שנכתבו ע"י אהרן מחשובי הת"ח פתח"ס ירושלם תוכנ"א

לפי הנ"ל אפשר גם ליישב קושיית הבית יוסף הידועה, למה

מדליקין שמונה ימים, הרי הנס היה רק שבעה ימים, אבל הענין בבחינת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, כי האור חנוכה בבחי' מדרגה השמינית, שנוכל למלא אור התורה להגיע עד שער הנר"ן, כי מדרגה שמינית זה שער נר"ן כמובא, וזהו מדרגה של משיח כדאיתא בגמ' ערכין (יג ע"ב), והאור של בית המקדש שהיה, האיר לנו רק מבחינת שבעה שהיא במדרגת עוה"ז כמובא במהר"ל, אבל הבית המקדש לעתיד זה ממדרגה השמינית, לכן גם בחנוכה המשכן כתיב ויהי ביום השמיני, כי התכלית היא אור של המדרגה השמינית שנוכה לעתיד, בב"א, ומכיון שנס חנוכה נמשך שמונה ימים, בזה דייקא ראו ענין הנצחי של מדרגה השמינית בנס נרות חנוכה.

ונס חנוכה היה דווקא בעת שהתגברו מלכות יון הרשעה, וכמובא במהר"ל, שענין מלכות יון היה מכוון ומדוקדק נגד התורה וטומאת היוונים מיון מצולה משער החמשים של הטומאה בבחינת זה לעומת זה, וע"י נצחון ישראל נגד מלכות יון נפתח פתח להכנס לשער הנר"ן והדרך ארוכה מאד, אבל לדוגמא, כשהשער סגור, אפילו אם כשיפתח השער יש דרך ארוכה להגיע אל התכלית, אבל כל זמן שהשער לא נפתח אין עוד התחלה, וזה ענין חנוכה התחלה להגיע לשער החמשים, אבל כדי להגיע לשער החמשים אי אפשר עד שיתבערו כל הטומאות אבל בכח חנוכה יש כבר הבטחון הזה שסוף כל סוף יגיעו לשער החמשים כי הפתח כבר פתוח וכנ"ל, ולכן חנוכה נקרא התחלה וכדברי השל"ה שזכרנו כבר לעיל.

ובעת כניסת ישראל בגלות אדרכא היה עזר וסיוע מן השמים להתחזק בהכנה ראוי' בתורה, כענין החרש והמסגר, וכענין מאמר חז"ל אין בכל רואה חבלי משיח, כי ישראל לא נלחצו ולא הופרעו, וניתן בבבל ממשלת התורה ותוקף ריש גלותא, עד שתלמוד בבלי נתחבר בבבל דווקא, ונמשך גלות בבלי יותר מאלף שנה, כי עד אחרון הגאונים רב האי גאון שנסתלק קרוב לדי' אלפים ת"ת, היו ישראל בגלות בבלי קרוב לאלף חמש מאות שנה, זה יותר מחצי ימי כל אורך ימי הגלות.

אבל מלכות יון הרשעה באו להשכיחם תורתך, וכנ"ל, אבל עצם המלחמה הזאת נמשך עד ביאת המשיח, והנצחון על מלכות יון היא הערב שלנו ע"י נרות חנוכה שבוודאי אם נתאור בכח התורה, בוודאי נצח ישראל לא ישקר.

ובעוה"ז נסביר הענין ביתר הרחבה, מובא בספד"ק, כי במראה הראשון שראה משה רבינו ע"ה והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל, ואמר או משה, אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה, כי משה רבינו ע"ה תמה מדוע אש הקדושה לא יכול לבער את הסנה המרמוז על דינים קשים והתגברות הסט"א, ולכן משה רבינו אמר, שלח נא ביד תשלח, כי ראה כי קשה לכלות את הדינים, ומשה רצה שיהי' גאולה בלא גלות של אחרי זה, אבל אח"כ אמר הקב"ה למשה, וזה לך האות וגו' בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הזר הזה, כלומר, מכיון שתינתן התורה כבר יהי' כח בידי ישראל לעבור את כל הגלויות ולהתגבר עליהם, אבל לכלות מלכות האומות המצריים לישראל, בלתי אפשרי, כמו שהראה השי"ת לאברהם בברית בין הבתרים, מובא ברש"י פרשת לך לך (בראשית טו יא) וישב אותם אברם: רמו שיבא דוד בן ישי לכלותם ואין מניחים אותו מן השמים עד שיבא מלך המשיח, עכ"ל. כי נצחון ישראל על המלכות צריך להיות דווקא ע"י כח התורה הנקרא, ספר מלחמות ד' (במדבר כא יד), עיני תרגום ירושלמי כדון יתאמר בספר אורייתא דה' - על דרך שאמרו ז"ל ע"י שדוד עסק בתורה היה יואב מנצח במלחמה. - עכ"פ כל זמן שאין ישראל שלימים בתורה, אינם יכולים לצאת מן הגלות, יענין באור החיים פ' תצוה כעין זה, כי מן הגלות נצא רק בכח התורה ע"י ע"י. - כל זה שייך לענין חנוכה, שנפתח לנו האור ללכת באור התורה עד שבסוף נוכח באור התורה לנצח כל הסט"א, וזהו בחי' לעת ערב יהי' אור, כי בסוף בסוף אחרי כל התגברות של הסט"א, בסופם יכלו ויהי' אור.

והבאנו לעיל בענין והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל, בדרך משל, כשאש מכלה דברים שנכלים מיד, יש תבערת אש גדולה ונכבה מיד, אבל כשהאש שורפת דברים קשים לפעמים אפילו לא ניכר כח האש ונראה הדבר כאילו אין כח באש לשרפם, אבל דייקא כשהאש יש לו כח כזה שיכול לבער הכל, אז האש עושה את שלו, ולאורך הרבה זמן ודייקא אחר שהאש יכלה הכל יתודע למפרע כחו הגדול של האש, וזה היה התמיהה מדוע לא יבער הסנה, האם מפני שאין בכח האש חלילה לבער אבל לא כן הוא כי בכח אש התורה נצא מכל הגלויות ויבער את כל הסט"א, ואם רואים מצב כי לכאורה קשה מאד הדבר, ויש תמיהה מדוע לא יבער הסנה, דייקא, כי יש בזה הסוד של כוחו הגדול של האש ששורף הדברים הקשים ביותר, ואם נראה שאינו נשרף, מפני שכך

פרשת מנורה לחנוכה הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם חנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם וכו', ולא נתברר לי למה נחמו בהדלקת הנרות, ולא נחמו בקטורת וכו'. - אבל ענין ההגדה הזו לדרוש רמז מן הפרשה על חנוכה של נרות שהיתה בבית שני על ידי אהרן ובניו, רצוני לומר חשמונאים כהן גדול ובניו, ובלשון הזה מצאתיה במגלת סתרים לרבינו נסים שהזכיר האגדה הזו ואמר, ראיתי במדרש כיון שהקריבו שנים עשר שבטים ולא הקריב שבט לוי וכו', אמר לו הקב"ה למשה דבר אל אהרן ואמרת אליו, יש חנוכה אחת שיש בה הדלקת הנרות וכו', וראיתי עוד בילמדנו וכן במדרש רבה, אמר לו הקב"ה לך אמור לאהרן אל תתירא, לגדולה עוזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו. - לא רמזו אלא לנרות חנכת חשמונאים שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו, עיי"ש.

לפי דברי הרמב"ן הנ"ל יש להוסיף ביאור בפירוש מימרא דגמ' שבת (כא ע"ב), מאי חנוכה, ופירש"י, על איוה נס קבעוה, ובהמשך הגמ' ת"ר בכ"ה בכסליו יומא דחנוכה תמניא וכו' ואיתא שם כי על נס שם נס הדלקת המנורה, היינו כנ"ל, כי על נס ההצלה מהיוונים, הרי אמרו בגמ' ר"ה כי בטלה מגלת תענית, וכל הימים טובים דאיתא במגלת תענית שהיה נהוג בומן בית שני בטל לאחר החורבן, כי בומן החורבן הרי החורבן לפנינו ולא שייך הימים טובים האלו שבמגלת תענית, אבל נס הדלקת הנרות הוא נס נצחי גם לאחר החורבן כדברי הרמב"ן האמור לעיל, כי הנרות הללו הם ערבים לנו שנוכל להתקיים באור התורה גם בימי חשכות הגלות המר.

ולפי הנ"ל אפשר גם להסביר מה שעמדו על זה בספרים הרבה, על הענין שאומרים בעל הנסים, והדליקו נרות בחצרות קדשן הרי המנורה בתוך ההיכל היה, אבל לרמוז בא, שהאור של חנוכה מאיר לא רק בבית המקדש, אלא בחצרות קדשן, מחוץ לבית המקדש, דהיינו לרמוז גם על זמן החורבן כשאין הבית המקדש קיים.

ובכללות אפשר להסביר הענין כך, הרי עיקר אור התורה הוא מציון, כדכתיב כי מציון תצא תורה, וחז"ל אמרו, שאין בית המקדש של מעלה יורד עד שיתקיים הבית המקדש למטה, נמצא שכלל ישראל צריכים להתחזק באור התורה בשלימות, וכשתושלם ההכנה הזאת, שיהי' לנו אור התורה בשלימות, דייקא בכח התורה הזאת שייגעו ישראל להשיגה בכל אורך הגלות מתוך יגיעה ועמל בתוך שעבוד הגלויות שע"י המלכות, התורה הזאת תאיר לנו מציון מבית המקדש כשיבנה בב"א, באור חדש שעל ציון תאיר ונוכה כולנו במהרה לאורו.

וזהו הנרות של חנוכה שמאיר לנו להתחזק באור התורה דייקא בכל אורך גלותנו, וכמובא שאור חנוכה הוא אורו של משיח, דהיינו מנר"ן שערי בינה, וממנה יאיר בנו אור התורה שע"י המנורה אל מול פני המנורה יאירו, אור התורה משער החמשים שניתנה ליום חמשים בשבועות לכל זה נוכח ע"י אור חנוכה, ע"י שמתחזקים בכל דור באור התורה.

וכל גילויי התורה עד שאורה מתגלה בתוך כל ספרי הקודש בתורה שבע"פ, משנה, תלמוד, מדרשים, זוהר, כתבי האר"י וכו' וכו', הכל דווקא בומן הגלות נתגלה אורם באופן מכוסה, כי האותיות נחרטו בספרים הקדושים, אבל אורם גנוז ונעלם עד שכל תלמיד ותיק כמה שזוכה מוציא מן האותיות תעלומות חכמה, נמצא שהתורה בבחי' סתים גליא, כח תמיר ונעלם, והיא המקיימת אותנו לכל אורך גלותנו.

ואפשר להסביר עפ"י דברי השל"ה, כי חנוכה היינו התחלה חדשה, כי אז ניתן הכח לישראל לעמוד איתן להתחזק בכח התורה בכל אורך הגלות, וע"י גילויי התורה בכל פעם יותר ויותר, ע"י הולכים ונדעכים כל הטומאות והסטרא אחרא, וזה נעשה דווקא בימי הגלות.

וכמו שמסביר ביערות דבש, כי כל תקופת בית שני ניתן לישראל בכדי להתחזק לקראת הגלות, ואז נעשו עיקר הגיירות ותקנות חז"ל, הכל כדי שנוכל להחזיק מעמד בכל אורך הגלות, ומביא גמ' מפורשת בנויר (לב ע"ב) כי ידעו הזמן של חורבן בית שני מראש, שבועים שביעים שכתוב בדניאל, דהיינו אחר שבועים שמיטות, דהיינו ת"צ שנים מאז חורבן בית ראשון שהיה בשנת ג"א של"ח, וחורבן בית שני היה בשנת תתכ"ח, בסך הכל ת"צ שנים, הכל היה הכנה לקראת הגלות הארוך.

וענין זה היה חנוכה הנס של הדלקת הנרות, וכמו שהבאנו מהרמב"ן לעיל, שכל זה היה לצורך התחזקות בגלות וכנ"ל, ויותר מזה כתב הרמב"ן בפ' ויהי, על פסוק עד כי יבא שילה, שלכן נעשו החשמונאים כדאיתא בגמ' ב"ב (ג ע"ב) כי לא היו צריכים לקחת את המלכות אז, אלא כל נס חנוכה היה רק שבביל קיום אור התורה, ועוד יבאר להלן מזה א"י"ה.

טבע דבר קשה נגד האש, אבל אדרבא מזה עצמו דייקא רואים כח האש, כשיודעים שבוודאי ישרוף האש את הכל. – וזהו הימים הגדולים של חנוכה והכח של נרות חנוכה, שהחשמונאים הדליקו אש כזה אשר יכלה את הכל, וכשנתחזק באמונה נוכל להתקיים בוודאי, וההתחזקות שלנו זהו בחינת אתערותא שלנו וכן בכל דור ודור, והערב בשבילנו הם נרות חנוכה וכנ"ל.

והנה היוונים באו להשכיחם תורתך ומלחמה זאת נמשכת בכל הדורות, ועל זה מעורר לנו הנביא מלאכי שזה סוף הנובאה, זכרו תורת משה אשר צייתי אתכם בחורב וגו', וזכירה שייך במקום שיש משכיחים כדאיתא בגמ' ביצה (טז ע"ב), וזהו ענינינו בכל אורך הגלות להיות נאחזים באופן חזק באור התורה, וע"י שנכניס בנו אור התורה באופן מלא, לא יהי' שום שליטה בעולם רק התורה לבד, וזה מרומז כבר בהתחלת התורה, בראשית, התורה נקרא ראשית, ורק כח התורה צריך לשלוט בבריאה כולה, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ השמים וכל צבאם והארץ וכל צבאם, הכל רק התורה צריך לשלוט בכל, אבל התגברות הסט"א, והארץ היתה תוהו ובוהו וגו', אבל התחזקות רוחו של משיח מרחפת על פני המים, כח התורה עד שיתבערו מן העולם ואז יהי' אור, שבפועל ממש זה יקיים בסוף כמו שהבאנו לעיל, והיה לעת ערב יהי' אור.

כסדר ענין זה אפשר לראות בהמ"ב מסעות במדבר, ומובא בספדה"ק, שזה היה בבחינת שהתורה היתה מבערת הסט"א, וזה על ידי, ויהי בנוסע הארון וגו', קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך, כי המדבר היה מקום נחשים ושרפים ועקרבים וכו', בבחי' כוחות הסט"א, וכח התורה מבער אותם. וכל המ"ב מסעות מובא מהבעש"ט זיע"א, שזה ג"כ בכל אורך הגלות, כי מה שעבר על ישראל במדבר, כך עובר בחינת הללו על ישראל בכל הגלות, ודושי רשומות רמזו על חנוכה, מסע כ"ה חשמונה.

והנה בספירת העומר, ספירה כ"ה היא הבריח התיכון כמובא, כי כ"ד לפני וכ"ד לאחריו, כך בבחינת המסעות חשמונה, בחינת הבריח התיכון, כי ע"י חנוכה יש לנו הכח לבער כל הסט"א וככל הנ"ל, ומה שבמסעות היה רק מ"ב, ולא מ"ט

כמו בהספירה, לפי הרמב"ן שהבאנו לעיל, מובן היטב, כי תיקון המלכות זה רק כשיבא שילה, והשבע האחרונים זה בחינת תיקון המלכות, ועתה עלינו לתקן בעיקר תיקון התורה, וכדברי הרמב"ן שהבאנו, וכדברי האור החיים בפ' תצוה שהזכרנו מזה לעיל.

מעשה נבא בעוה"י במה שנוגע לנו בתקופתנו בענין מלחמת הקדושה נגד עוצמת כח הטומאה הציונית אשר גדולה היא מכל מיני טומאות שבעולם, והסבר הדברים בזה.

הרי מצד אחד לפי הנראה בעינים, הרי לא היתה טומאה כזאת, ולכאורה כבר כמעט אין מי שיעמוד בפרץ, ובמלא המובן אנו במצב של כי יראה כי אולת יד ואפס עצור ועוזב, ולכאורה עומדת לפנינו התמיהה הגדולה, מדוע הנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל, וכמו שהבאנו ביאור השאלה הזאת לעיל, מהמובא בספדה"ק. – אבל כשנעריך לעומת זה, הרי לעומת כן כח אש התורה דווקא גדול ביותר, כשנערוך חשבון מאז קבלת התורה ממש קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, אחו"כ לזקנים ולנביאים וכו' וכו', התנאים והאמוראים הגאונים הראשונים והאחרונים, האר"י הק', הבעש"ט הק', הגר"א ותלמידיו וכו' וכו', ועד לימינו כל הצדיקים שלחמו בעוה"ב ובגבורה נגד כל הכפירות, המהר"ל דיסקין, מהר"ח זאנענפעלד, הגה"ק מסאטמאר וכו' וכו', הרי כח אש התורה עצום מאד מאד.

אבל דייקא משום שכח התורה עצום, הרי אש זה תכלה בוודאי את הציונות, אבל כאמור לעיל שדווקא שכח האש גדול למאד, אז שורפת דברים קשים ביותר, ודווקא משום כך בתחלה לא ניכר כח האש, כי הדברים הקשים אילו מכסים את כח האש, אבל האש הולכת ושורפת.

ודווקא לפני הסוף, שאז בכח האש תשרף כל הסט"א, וכל הרשעה כעשן תכלה, לכן בתחלה מוסתר האש מכח הדברים הקשים וכנ"ל, אבל האש הולך עד שישרוף הכל, וע"י שנתחזק באמונה נוכח להתגלות האור הגדול של אור חדש על ציון תאיר ונוכה כולנו מהרה לאורו, בב"א.

ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך

ועל הנסים ועל הפרקן וכו', בימי מתתי' וכו', ואתה צרמניך הרצים עמדת להם צנת לרתס רבת את ריבס דנת את דינס נקמת את נקמתס מסרת גצורים ציד חלשים ורצים ציד מעטיס וכו', ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה, ואחר כן צאו צניך וכו'.

אסתיר פני מהם", ועיקר צפייתם היא "אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה", "ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך", תקותם היא שתתקיים הבקשה "ועל כן נקוה לך ה"א לראות מהרה בתפארת עוונך להעביר גלולים מן הארץ - לתקן עולם במלכות שד-י", רובם ועיקרן של התפילות והבקשות בימים נוראים הוא על דבר זה, "ובכן תן פחדך ה"א על כל מעשיך, ותמלוך אתה ה' לבדך, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויאתו כל לעבדך" וכו' וכו', זהו עיקר הכאב הגדול של כנסת ישראל, וזהו עיקר הציפי והגעגועים של כנסת ישראל, שיתגדל ויתקדש שמי רבא, ועל כן כמובן שבהשגת איזה מדינה לאומית גשמית, אפילו הכי חזקה ועצומה והכי מוצלחת בעולם, לא יתראפא במאומה שבר גלות ישראל, ולא יוחלש הצער הגדול אפילו בכל שהוא, ואדרבה כי בזאת נתוסף שבר על שבר, על הגאולה ועל התמורה, שמחליפין עולם של נצחון בעולם עובר, כמשל באותו עני שלא הי' לו פרוטה אחת, ורצו לשחוק בו בנתנם לו כסף של משחק הילדים, אשר זאת היצר לו לאותו עני עוד יותר מוקדם.

עיקר שורש טומאת כפירת הציונות היה מעולם - וממשיך עד היום בסיוע שותפיהם הדתיים והחרדיים למיניהם בסיוע גדוליהם וצדיקיהם - לעקור מן השורש כל ענין קדושה מעם ישראל, לעקור את שורש השרשים של קדושתם של ישראל לכפור ב"אתה בחרתנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות", לבזות "את ה' האמרת היום וה' האמירך היום", לבטל ולהמיר מן "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם" לעם לאומי הדוגל בדגל העצמאות וההתקוממות, ולדרוס ברגל גאווה על "קוב"ה ישראל ואורייתא - חד הוא".

בימים קדושים אלו של ימי חנוכה שמרמזים על חינוך הבית לעתיד לבוא כמובא בספדה"ק, צריך להתבונן ולהתחזק מאוד בדברי אמונה הטהורה הללו, ובל להשטף במים הזדוניים המתגברים כגלי הים, אבל סופם של כולם מתנפצים ביבשה אחד ועוד אחד, כי לא תשכח מפי זרעו זוהי הבטחת תוה"ק, וצריך להתחזק בדברים הכל כך פשוטים לכל יהודי מאמין, שכמו בנס חנוכה (וכן בשאר כל הנסים של כל הימים טובים) היה העיקר שנעשה אז שם גדול וקדוש למלך מלכי המלכים, כמו כן כזה וביתר שאת עיקר צפייתנו ותקוותנו ש"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" הוא בכדי שאז "כירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון", "ויכל האלילים כרות יכרתו לתקן עולם במלכות שד-י", ובזכות האמונה ננאלנו ועתידין אנו להנאל, ונוכה במהרה להתקיימות התפלה "כי תעביר ממשלת זרון מן הארץ - ותמלוך אתה ה' לבדך" בביאת גואל צדק בב"א.

ללמד בני יהודה קשת

דברים ברורים ונמרצים מבוארים בטוט"ד ע"י מורנו הגה"צ רבי אהרן שלמה הלוי קאצינעלנבויען זצ"ל (מתוך מאמרו ב"משמרת חומתנו" חשון תשי"ח), ללמד את בני יהודה קשת בדרך המלחמה וההצלחה מצפירני המינים הארורים כת הציונים אשר קמו על ה' ועל משיחו, וחובתנו להלכה ומעשה לפרסם בכל העולם כולו שאין לנו שייכות לציונות כלל ואנו בני דת אחרת מהם להסיר את החילול השם הנורא הנגרם בעטיים.

- כ"ט שנה להסתלקותו לגנז"מ י"ג כסלו תשל"ט - תשס"ח -

מבני הדת השני' ואין לנו שום אחריות על מעשיהם ותעלוליהם, כמבואר בפוסקים שאין ערבות חלה על המינים והאפיקורסים יען הם מוצאים מאת כלל ישראל שומרי התורה עפ"י השו"ע והמקובל לנו.

וגם בזה נסיר את עון חילול השם מעלינו. אשר עד עתה מפורסם בעולם כאילו ח"ו כפר ישראל באלקינו. ובהכרזתנו הנ"ל שאין לנו שייכות אתם כלל, והם לגמרי כמו דת חדשה, הרי תהא בזאת המחאה הכי גדולה, כי האומות יודעים שישנם בין היהודים פורקי עול ר"ל, אך הם יודעים שהיהודים מוחים בהם. כמבואר בארוכה בחת"ס כנ"ל, ומחאתנו זו תסיר מעלינו את חילול השם הגדול שהם גורמים.

אבל כל זה עלינו לעשות לא רק במאמרים ב"משמרת חומתנו" גרידא, אלא הלכה למעשה, להתאחד יחד ולהתארגן בתור חטיבה מיוחדת, ואין הבדל כמה שנה"י, אפילו קומץ אנשים, כי אחד היה אברהם, ולפיכך נברא אדם יחיד, ולעשות לנו גדרים וסייגים המבדילים אותנו היטב וברור מהם ומדתם הכוזבת, ולהזהר מהם עד הגבול האפשרי, להרגיש עצמנו כמו שבויים, אשר אינם מבקשים מותרות כי הם ההכרחי, וגם זאת הוא כמו גחלים על ראשם, כן עלינו להתרחק מעזרתם ונתינתם. רק להסתפק בהכרחיות.

ואז ידע העולם כולו כי עם ישראל נאמן לאלקיו ותוה"ק, וכמו אשר החזיקו באמונתם ועלו על המוקד עבודה, ומליוני מליונים יהודים נשרפו ונטבחו וקבלו כל מיני עינוים שבעולם עבור קדושת התוה"ק כן יראה העולם שאותו סוג יהודים ישנם עוד בעולם המחזיקים בכל כחם ולמעלה מיכלתם בחבל המסורה הקדושה של יהוד השם וקיום התורה. ואין לכל אלו הכופרים והצבועים שותפיהם חלק ונחלה בתוך גבול עם ישראל האמיתי, הם הינם אברים שנתלשו מתוך הגוף הישראלי. ואנו נקיים.

יתכן כי דרישה זו תתקבל על דעתם של ראשי השלטון, לפי השלב שהם נוהגים עד כעת. וכמו שהם אינם מתערבים בענייניהם הפנימיים של הערבים יסכימו שלא להתערב בענייניהם של בני דת יהדות השו"ע, אם התנהגותנו תוכיח לכל שאנו מובדלים ומרוחקים מהם הרבה יותר ממה שהם מרוחקים מדתי האומות. ובכל אופן עלינו לעמוד בכל תוקף על תוכן דרישה זו, ולפנות לכל העולם בדרישה צודקת זו, ואם נפעול בכיון ודרך זו נמצא עזר בסייעתא דשמיא להבין אותנו ואת תביעותינו.

ובזכות שנבדיל עצמנו מן העמים והכופרים להיות עובדי ד' כמה"כ. והבדלתי אתכם להיות לי, נזכה לגאולה שלימה על ידי משיח צדקנו בב"א.

... אמנם הרבה חלושי דעת כורעים ברח"ק בראותם את הצלחת הרשעים, ומתפעלים מזה ומחפשים אופנים איך להשלים עם המצב והמציאות הנראה לעיניהם המעורפלות, ואין חלים ומרגישים כי בזה הם כוללים עצמם במה שנאמר כל באי לא ישובו, ועל ידי נפילת חלושים אלו לפני צר נעשית המלחמה עוד יותר קשה וכבדה, וכל יום העובר נעשה מצבנו יותר חמור, ד' ירחם.

אבל עלינו, הרוצים להשאיר דבוקים באלקים חיים ולא ליסוג אחור ח"ו מוטלת החובה להתחזק ולהתאמץ ולקיים מה שאמר הנביא בעת קשה כזו "אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו", ובדרך טכוס העצה איך להנצל עלינו לשים נגד עינינו מצב העבר והדרך שהורונו רבותינו ז"ע אז בשעתם, ומזה נלמוד איך למצוא הצלתנו בע"ה. זאת לענ"ד הנני להציע לפני חברינו המחזיקים בשיטתנו להשתדל בכיוון שהתווה לנו מרן הגרי"ח זוננפלד צדוק"ל שהראנו לעיל, ולפי הבחינה של היציאה מועד הלאומי שהיה קבוע עד המדינה.

הוא: כי עלינו להכריז לפני כל העולם היהודי ולהבדיל אומות העולם כי אנו שומרי התורה לפי השו"ע והמקובל לנו, הננו דת אחרת משל השלטון ראשי מנהיגיו ורבניו, כפי ששמעת, מכנה ראש הכופרים את מהות היהדותנו שם "יהדות קארו", זאת אומרת יהדות השו"ע. יהמו כך, נקבל ברצון שם זה. ובלבד שנוכל להמשיך באורח החיים היהודי ולקיים כל מצוות תוה"ק לפי השו"ע באין מפריע ומעכב, ואם דת השלטון אשר יש לכנותה בשם דת "זמרי וכזבי" מתירה ומחייבת גיוס נשים ועבודה בשבת לפי פסק "רבנית מאירסון" ושוויון הנשים לגט וחליצה וכדומה מעקדית יסודי תוה"ק ורק בהשתדלות וכפית רבנים מסויימים להסכים לזה, הרי כל זה אינו יכול לתאר אותנו בני יהדות השו"ע אשר לנו אסור כל זה לפי המקובל לנו, ואינם בכחם להכריחו על דתנו הק', ואותנו אינה מחייבת הוראת רבניהם, יען אנו והם הם לגמרי שני עולמות נפרדים.

עלינו להודיע גלוי שאין אנו מבקשים זכויות אצל השלטון מוסדותיו ומפעליו, ואין לנו לסבול החובות שהם מטילים על בני דתם הם. ואם ברצונם לכלוא אותנו בגיטו כמו שעשו בני דתות אחרות לאבותינו היהודים במקומות רבים בתבל, גם לזה הננו מוכנים.

נכיר בעצמנו שהננו בגלות אצל בני דת אחרת, לא נתערב עמהם ולא יהא לנו עסק בענייניהם, לא בבחירותיהם, ולא ביתר ענייניהם. אין לנו עסק עם רבניהם ונביאי השקר שלהם, ונתרחק מהם ומהמונם כמטחוי קשת כמו שמתרחקים בני דת אחרת

התגרות באומות בלבוש הרדי

אין להתגרות זו שום שייכות עם העם היהודי ואין הציונים מייצגים את כלל ישראל ואדרבא אנו היהודים המאמינים מצוים לשבת בהכנעה תחת עול האומות עד עת קץ. יהודים אלו נתקבלו שם ברגשי כבוד והשמיעו שם את דעת תוה"ק, השתתפותם של היהודים היראים בהפגנה זו נתפרסמה אח"כ בכל הכת"ע וכלי המידע, ובי"ה שנתגדל ונתקדש שמו הגדול.

אכן יש בכח פעולה זו להמעט ולו במקצת את הכעס והחמה של הערבים על העם היהודי, ולהסיר מעט חרון אף מן שמיא ע"י פרסום האמונה ברמה כי יהודים אינם ציונים וציונים אינם יהודים.

לקלקל את צעירי הצאן רח"ל, עוד מאותה העת שנעשה ראש העיר מוסף הוא בהצתת חמת אש האומות בגאווה לאומית שחצנית יותר מכל קודמיו, בהריסת הבתים וריכוזי התושבים הערבים.

לזאת התאזרו עוז יהודים יקרים יראי ה' מנקיי הדעת מחברי נטורי קרתא פעה"ק ירושלם תובב"א למחות כנגד תעלולים אלו ולהראות שאין יד ישראל במעל, וביום שלישי פר' תולדות הענף"ט בעת אשר ערכו מנהיגי הערבים הפגנה בהשתתפות המון רב כנגד הפעולות שנעשים ע"י הציונים והרש"ע בפרט, באו שמה יראי ה' לפייסם ולהודיע ולהכריז בפניהם כי

בעת האחרון כשכבר הסכימו הציונים החפשים אשר לפחות חלקים מירושלם יחזרו לידי הערבים, מזדעקים הציונים המתחזים לחרדים והרש"ע לופוליאנסקי בראשם בהתנגדות להחזיר אף שעל מהכיבוש הציוני, זאת בהמשך להשתלטותם של הציונים על השכונות הערבים בירושלם תוך הריסת בתיהם של התושבים, וכל זה נעשה לדאבונו בשם היהודים החרדים והסכנה העלולה ח"ו לצמוח מזה והחילול ה' הנורא הנגרם מכך אין לתאר, ה"י. אותו רש"ע ירושלם שר"י לבד מכל תועבותיו אשר הוא מטמא את ירושלם ועורך כל מיני אירועים בכדי

הוצאות גליון זה נתנדב לטובת נשמת

מורנו ורבנו זקן הרבנים משיירי כנה"ג לוחם מלחמות ה'

מרן הגה"ק רבי חנינה אברהם בן רבי נפתלי צבי לייטנער צוקללה"ה

אבד"ק בנין דוד דמאנטעווידעא

נסתלק לגנז"מ ביום י"ח מרחשון האי שתא

הנצח ע"י תלמידיו בארה"ב

איש גבור חיל

לזכרון "איש חיל ורב פעלים" - רבי יעקב ישראל ב"ר יצחק אייזיק הלוי דעהאן זצ"ל הי"ד - נהרג עקד"ה כ"ט סיון תרפ"ד יד ימינם ואיש סודם של מארייהו דארעא ישראל מרן הגה"ק מהרי"ח זאנענפעלד ומהרי"י דיסקין זצ"ל

על עצם הרצון לייצר מדינה בתוך מדינה, 'מדינה יהודית' בתוך גבולי 'מדינה ערבית'.

המושל הבריטי דאז, הגענעראל מר ארטור מוני ועמיתיו, התייחס לערבים כגורם הרוב והמכריע, ובביאתו של דעהאן והידיעות האנטי-ערביות שנמסרו עליו, חשש כי על ידו יולד איזה סכסוך חדש ומיותר בתוך גבולות הארץ, ולכן התחילו לחקור על מהותו, על רעיוניו ומפעליו.

מר קריצטון, עוזר המושל הבריטי, פנה לנציבות הציונית למסור מידע מפורט על האיש ועל שיחו, הציונים במצב הפאליטיק דאז לא היו עוד מבוססים באופן בטוח בשטחי הארץ, הם עשו בתקופה ההיא כל מה שביכלתם לא להרגיז את הבריטים, לא לאבד את אוצרם היקר 'הצהרת בלפור', (עד שלבסוף בשנות תר"צ - תש"ח שהגיעו למסקנא שהבריטים פוסחים על שתי הסעיפים בין הערביים והציונים, והתייאשו מלמצוא חן בעיניהם וחתרו תחת כל ממשלתם, עד שנמאס לבריטים האפטרופסות על הארץ, ובעת שהסתיים זמן המאנדאט בה' אייר תש"ח, ברחו הבריטים לנפשם לצאת מכל הקלחת).

המשימה הציונית לחקור את דעהאן לטובת ממשלת המאנדאט, הוטלה על מר ביאנקי א' מנציגי הציונים באיטאליא להתראות עם דעהאן אישית ולחקור על מצפונו, ביאנקי הזמין את דעהאן להתועד עמו ביפו לשיחה "על ענינים בעלי משותף לשנינו".

ביאנקי ערך מכתב לקריצטון עוזר הממשל הבריטי, סיכום מחקירתו על אישיותו של דעהאן, שם מבטל את ערך הציונות שיש באיש הלזה, "הוא טוען" כותב ביאנקי על דעהאן, 'להיות ייצוגם של יהודים אורתודוקסים מהולנד, אך אין כל הוכחה לכך, "הוא טוען" ממשיך ביאנקי שיש בידו מכתב מדר. וויצמאן המבקש ממנו לפעול למען פלשתינה, אך המכתב לא הי' ברשותו, "הוא גם טוען שהוא משורר ופילוסוף", ומסיים "נראה שאדון זה מפיץ שמועות המתיימרות לייצג את ההנמקות הציוניות, דעות אלה אינן מוסמכות בכל צורה שהוא, כך שיש לראות את האדון אחראי אישית לכל דבר שהוא מחליט לומר".

רואים אנו בזה דבר פלא, דעהאן שבאמת הי' מהמצוינים והמוכשרים בתוך חבורת הציונים, והפקיר את הכל למען 'בנין המולדת' בלי שום תשלום גמול, עכ"ז אין הציונים רוצים בחברתו, מסתכלים עליו בביטול כעל איש מבודד, שאינו מדבר בשם אף א' רק בשם עצמו, אין זאת כי אם אצבע אלקים, השגחה פרטית מאתו ית' להוציא יקר מזולל, מיני ובי אבא לזיל ושדי בי נרגא, שדוקא איש שטעם את חיי הגוים, שאינה וקיה לבנות 'בית המולדת', הוא יהי מראשי הפעלים לנפץ את האליל הכוזבי הלזה שאמור הי' לגאול ולתת מקום בטוח להתנער מעפרוריות הגלות, ושלבסוף נצמח ממנו אך צרות יגון ואנחה גלות הגוף ונפש גם יחד לכל המון בית ישראל, בעוה"ד.

גם פרידנוולד יו"ר הנציבות הציונית, כותב לקריצטון מהממשל הבריטי על דעהאן כך: "הוא איננו חבר הנציבות הציונית, אין לו שום זכות לדבר בשם הנציבות, בשום צורה אין אנו אחראים עבור מעשיו".

לדעהאן נודע באיזה אופן שיש חילופי מכתבים בין פרידנוואלד הציוני לקריצטון הבריטי אודותיו, דבר שהעיק לו עד מאוד שאין לו אימון אצל הבריטים ואצל הציונים, וחושדים אותו במה שאין בו, לזאת סידר פגישה עם פרידנוואלד, דעהאן רצה שפרידנוואלד ימסור לו את תוכן השיחה שדיבר עם הממשל הבריטי.

המזכיר של פרידנוואלד רשם את תוכן הפגישה:

דה-האן: ביקשתי פגישה זו כדי לקבל הסבר על גישתה של הנציבות (הציונית) כלפי, המפקד ביאנקי חקר אותי אם אני חבר בהנציבות, הוא האשים אותי בניהול תעמולה אנטי-ערבית, ביצירת תחושות אנטי-יהודיות אצל הערבים, העלולות לגרום התפרצויות של פוגרומים אנטי-יהודיים בתוך שבועיים, האם שוחח ביאנקי אתי בהסכמת הנציבות? או חקר אותי על דעת עצמו, אני תובע להראות לי את חילופי המכתבים שבין הנציבות הציונית לממשל הבריטי.

פרידנוואלד: המפקד ביאנקי הוסמך כדן על ידי הנציבות הציונית לערוך חקירות מסוימות.

דה-האן: לא אוכל לשנות את דעתי, אלא אם כן יוצגו לפני חילופי המכתבים בין הנציבות הציונית לבין הבריטים.

פרידנוואלד: אין אפשרות למלאות בקשתך.

הרע שונא את הטוב

רבי יעקב ישראל ז"ל הגיע לאר"י בסוף חודש אדר א' שנת תרע"ט, והתיישב בעיר העתיקה, ובחר לעצמו דירה עם מראות נוף משובבי עין מעל עמק קדרון והר הזיתים, ותיכף ביום או יומיים אחר הגיעו ארצה, על אף כל הבזיון שסבל מכך שאף א' מראשי הציונים לא חיכו עליו ולא קבלו את פניו, אבל הוא באחד להפיק רעיונו בהתמסרותו לטוב העם והלאום' (כדמיונו הכוזב אז, שעי" בנין הארץ והמולדת הוא ממלא את תפקידו בחיי הרוחנים), והציג את עצמו אצל הנציבות הציונית לפני הי"ר דאז דר. פרידנוואלד ותיאר את עצמו לפניו: "אני, משורר השיר היהודי, מעמיד מעתה את עצמי ואת היכולת הגדולה שלי לרשותכם לבניית המולדת". השי"ת צופה כל הנסתרות, המגיד מראשית אחרית, לא עזב את נפשו היקרה של רבי יעקב ישראל ז"ל להיות הפקר למען הרעיון הכפריני חזון הערצל, וברוב רחמיו וחסדיו ית"ש לא מצא דעהאן חן בעיני הציונים, מאיזה סיבה שיהי', פרידנוואלד שכיחן בעבר כנשיא ההסתדרות הציונית בארה"ב, פטר אותו כלאחר יד, באמרו "את מלאכת הבני' אנו יכולים לעשות לבד", אבל המשיך "אתה רק תדאג שיכנס כסף לתוך האוצר".

הציונים מאז כבר ידעו לנצל כל הזדמנות לסחוט כספים מכל מקור מוצא, וכך ממשיכים עד היום הזה, אינם מתביישים כלל לגרוף מיליארדים מכתות הנוצרים מינים ממינים שונים, או מהגרמנים בעלי כבשוני אוישוויץ, ודומיהן.

למעשה דעהאן נפגע מהפגישה עם יו"ר הציונות, הלא הוא עלה ארצה דוקא למען הבניה, בשטח זה הי' יכול לנצל את מיטב כוחותיו, בשיר, במדינאות, בחלקי המשפטים, בספרות הכת"ע, ולמעשה נתכבד להיות השנאנרע' למלאות את אוצרות ראשי התנועה שישבו על כסאות מרופדים בלשכותיהם.

בירושלם גרה אז אשה ארטאדאקסית, בשם חנה לאנדאן, היא היתה רבת פעלים בשטח החינוך הציבורי בהיותה מנהלת בית-ספר על שם דרטשילד, והיתה גם חברה בתוך 'המועצה הממשלתית ללימודים גבוהים, והיתה בעלת קשרים גבוהים בחצרות ממשלת המאנדאט הבריטי, מושלי ופקידי הארץ בתקופה ההיא, קשריה היו בכל שטחי וקצוי הפאליטיק, והיתה מקורבת לראשי הממשל הבריטי, מושל הארץ הכללי, מושל העיר, הנציב העליון, השופטים, הפקידים, עם שרי ונכבדי הערביים, וגם עם מנהיגי הציונים, וכמו"כ עם אנשים בעלי שם יהודים מחוץ למחנה הציונים, למעשה, הציונים לא ראו בה נאמנות אמיתית למען המולדת, ועל אף כל כשרונותיה וקשריה נחשבה אצלם כאנטי-ציונית.

מרת לאנדאן שהיתה רבת פעלים, שמחה לקראת בואו של דעהאן לארץ, היא ראתה בו כח חדש ועצמאי בלי השתעבדות לאיזה מפלגה, לזאת עסקה בעריכת קבלת פנים חגיגית לכבודו, שם הוזמנו אישים נכבדים, ציונים ולא-ציונים, פקידים בריטים וגם ערביים, ודעהאן הוצג בראש המסיבה.

סופר אחד בשם י' פעלדמאן רשם לעצמו ממעמד החגיגה דאז נקודה מרשימה שקיבלה מקום חשוב בעתידו של דעהאן בארץ, וכה הוא מתאר: דה-האן השמייע את הערותיו על המצב, התווכח עם אורחיו נכבדים ערביים, ואמר להם "אין שני אנשים יכולים לשבת על כסא אחד, הארץ הזאת ניתנה לנו (!), ועליכם לקחת את נשיכם וטפכם להעמיס את גמליכם וללכת מכאן (!), ארץ ערב היא גדולה, כאן אין לכם מקום (!)".

א"א לברר באם רשימותיו של פעלדמאן נכונים הם או לא, אבל גם אם אכן כך הי', הרי מעשה זה הי' קודם שהבחין באור האמונה האמיתית.

למעשה, זמן קצר אחרי הקבלת פנים הנ"ל, הגיע לממשל הבריטי קובלנא מצד הערביים נגד דעהאן, והוזמן ללשכתם בבנין אוגוסטא וויקטאריע' לועדת חקירה, שימסור פרטים אודות ההתבטאות אנטי-ערבית שמשפרים עליו.

אין לשכוח, כי על אף שהבריטים תמכו ברעיון הלאומי הציוני, ותרמו בהצהרת בלפור - למענה, עכ"ז פעלו רבות להחזיק קשרי ידידות ממיצים עם המנהיגים והתושבים הערביים, שהם היו למעשה רוב מכריע בכמה ענינים גורליים, לא היתה ביכולת הבריטים בשום פנים ואופן להניח לציונים לעשות כאוות נפשם בהתיישבות הארץ, כי התוצאה מענין שכזה היתה התקוממות ערבית מאורגנת נגד המאנדאט הבריטי, וזאת בודאי הי' נגד האינטערעסן הפאלטיים שלהם, ולכן בעת שהגיע להם ידיעה שא' מפועלי הציונים עשה איזה מעשה התגרות נגד התושבים הערבים, אחזו בחבל המשפט בעונש וקנס, כדי למנוע תסיסה מבין התושבים העתיקים שכבר היו זועפים וזועמים בחמה וקצף

דה-האן: באתי כדי לקבל הסבר שיבהיר את אי-ההבנה שנפלה ביני לבין הנציבות הציונית, הדבר היחיד שיכול לספק אותי הוא להראות לי את חילופי המכתבים.

למעשה פרידנוואלד התעקש וחזר על סירובו להראות את קשרי המכתבים בין הציונים והבריטים אודותיו, דעהאן כעס על הביטול והחשד והתחצפות כנגדו ללא שום סיבה, הוא טען כי נפתחה נגדו מערכה מכוונת על ידי הנציבות הציונית בתוך גבולי הארץ, בעוד שראש הציונים בחו"ל וייצאמן טיפל במישרין בהשגת וויזא והיתר כניסה בעבורו, וכתב לבריטים עליו "לאפשר לו למלא את רצונו לפעול למען שיקום הארץ ותושביה".

דעהאן הכחיש מכל וכל כי הוא מנהל איזה תעמולה אנטי-ערבית, אשמה שהוטחה נגדו בעקבות המסיבה הנ"ל שנערכה על ידי לאנדאו, ואיים על פרידנוואלד שבאם לא ימסור לו את חילופי המכתבים, אזי ילך יחד עם הערבי מר סלמה, ששמו הוזכר כעד על זיבוריו האנטי-ערביים, ויבקרו את המושל הבריטי הצבאי גענעראל ארטור מוני, להסביר לו את המצב כולו, ולהסיר מעליו עלילות שוא ושקר, וגם איים לפרידנוואלד שבמאמריו בכת"ע הוא יחשוף את כל הפרשה, את כל השיתוף פעולה שיש בין חברי הנציבות הציונית בארץ.

פרידנוואלד הי' קשה רוח, לא נתפעל מתחנוניו ואימויו של דעהאן, והשיב לו על כך במילים ספורות, "חשבתני שהצהרותי המילוליות יספקו אותך, לצערי לא אוכל להיעתר לבקשתך, אני רואה שאינך בא על סיפוקך מהדברים שאמרתי לך, אז אין לנו עוד על מה לשוחח", וקטע את השיחה, דעהאן יצא מבויש סר וזעף.

כל זה הניח רושם כבד עליו, ובחודש השני לעלייתו לארץ כבר התחילו לפעפע בקרבו רוחות זרות אודות טיבה של התנועה הציונית, והתחיל להתנוצץ במחשבתו האמת על בעלי התנועה שאין בהם לחלוות יהדות רק ריקנות ואפסיות, והאנשים אשר בראשה הם בעלי גאווה שאינם מתחשבים עם אף אחד

רק עם עצמם, וכתב אז במכתב להאלאנד: "החיים כאן קשים גם מבחינה חומרית וגם מבחינה נפשית, החיים הרבה יותר ריקניים וקשים מאשר חשבת אי-פעם, זוהי קליקה: סגורה שאנשיה דואגים זה לזה, ואינם רוצים להתחלק בשלל הלאומי עם אדם שזה מקרוב בא שבעצם אינו מחפש לעצמו דבר".

ועוד כתב מחשבות חרטה, "לעולם לא הייתי צריך לעזוב את הולנד", אבל לעומת זאת לא מצא מקום מנוס לחזור, כי סוף סוף לא רצה להזיק לעצם הרעיון הציוני, על אף שראשיה היו רעים, כי אז ראה עוד בעצם התנועה ענין נשגב למען היהדות, וכותב, "לא אוכל לחזור עכשיו, כי זה יגרום נזק לציונות בהולנד", אבל חזר עוה"פ על דבריו, "בארץ הכל שממה וריקנות, השליטה היא בידי ציונים מקצועיים ומאטריאליסטים" מתוך כאב לב הוא כותב דברי געגועים על העבר שלו, "אני חולם על הילדים שהלכתי איתם לבית הספר, עכשיו אני מרגיש עד כמה אני רחוק".

רוחות של יאוש נכנסו בקרבו, והיתה לו מלחמה פנימית לעומת תקות הלאומיות ותחיית העם שבערה בקרבו, עד כדי כך שכתב "אני לוחם עם עצמי". הוא חשב כל זאת לרעה, אבל אלקים חשבה לטובה, לתת להמון בית ישראל שארית לטובה, להחיות להם לפליטה גדולה, כי לבסוף אחר כל הנ"ל נתפרד לא רק מראשי הציונים, אלא מהציונות עצמה, ובמקום להיות "יהודי לאומי", נתקשר במצוקי ארץ ראשי היהדות החרדית, שלעומת הציונים הגאותניים, מלאים היו רבותינו שרי התורה - מרא דארעא ישראל מרן מהר"ח זאנענפעלד זצ"ל ופמלייתו - במדות עדינות ותורמויות, הפקירו את הא"י למען כבוד ה' עמו ונחלתו, ונולד מחדש רבי יעקב ישראל ז"ל להיות "יהודי גלותי", שנתגלה למאד בפגישתו ההיסטורית עם ראשי הערביים מושלי ירדן ואיראק, כאשר יבואר עוד באורך א"ה.

(המשך בגליון הבא א"ה)

הציונות הגוססת

להוכיח שהעולם אינו הפקר, גם "מרח ראש הישיבה" החדש של צעירי הגבעה איים באזהרה חמורה שבאם לא תפסק תיכף ומיד ההתעלמות מן הדעת תורה האישית הרי שהוא הולך לעשות "קפיצת חמורה" וכל אחד יחוש לנפשו רוחו ונשמתו, אף מרח גאב"ד אוצר ב"ד הביע במילים ספורות שכל פסקיה שלא יצאה מתחת ידו אין לה שום תוקף ע"פ ד"ת ולהבדיל ע"פ חוקי המדינה והבין-לאומיים, כמו כן הופיעו עוד עשרות ומאות בעלי שיבה כל אחד ממקומו אשר הוא שוק שם להכריז קבל עולם שגם הוא נמצא ברשימה אלא שלדאבנו עדיין לא הגיע העת המוכשר להתפרסם ברבים.

ובעוד הבבא עסוק בעשיית סדר בחלק זה של המזרח התיכון, הרי הרבנית-הבבאית "אשת חיל" עסוקה ב"הפרשת חלה" לטובת מיסטר פינדרוס י"ר אשר מביתר ההתנחלות החרדית, ולמען הצניעות והקדושה יצאה מגדרה ובאה עד ככר העיר להשפיע את מופתיה, ובחוריו רודין עמדו בשורה ולכל מצביע שינו "בזכות הרבנית", אמנם החסידים האמיתיים חסידיו הניקא קדישא ודומיהם עמדו למולם וזעקו "יחידה ורבים הלכה כרבים", ונפפו בידיהם בתמונותיהם של שמונה קשישים שנמלטו מהמושב זקנים שהודיעו ברורות כי החובה לבחור ראש עיר חסידים-מתנחל לתועלת השלום מבית ומחוץ. האדמו"ר האמריקאי מלך ביפיו מנצר המלכות לא הסתפק בזכותה של הרבנית ואביה, עד אשר הוצרך בעצמו לצאת מגדרו להתרוצץ בבתי קברות שונים בכל רחבי ארה"ק ואף לא פסח על "קבר אונקלוס הגר", ואף כי לע"ע לא נראו התוצאות, ואולי להבא יחליפו הבבא עם הבבאית, ובעוד שהבבא יבא עם המקובל לביתר, הבבאית תפיש חלה הבכיל הישיבה ואז אולי יהי יותר הצלחה, אבל יש גם מנחמים שונים אשר אומרים כי לולי ה"הפרשת חלה" של הרבנית היה יכול להיות יותר גרוע.

על"פ ההחלטה היתה קשה ביותר, מצד אחד ניצב "מרא דאתרא" מטעם הרבנות ומצד השני הרי "מרא דארעא" הראשלי"ץ לשעבר הטריוח את עצמו לבא להטיל קללות נוראות על כל מי שלא ילך בתלם, ואשר ע"כ התאספו ב"ד מיוחד אצל מרן "סבא דמשפטים", ההרגשה במעמד זה הזכירה את הימים הגדולים של "היכל שלמה", ואז נפלה "ההכרעה" שכולם כאחד מחויבים להצביע למועמד התורני קצוץ הפאות דוקא אך אביו כי תושבי ההתנחלות החרדית הוכיחו שהם בעצמם גדולים ויש להם כח של גדולים לחלוק על הוראתם, הם החליטו החלטה אחרת ועוד עלתה בידם, הנוסע המתמיד מרחוב חזון איש אשר חשש שמתחרו מהיכל שלמה ינצח החליט ברגע האחרון להצטרף להצלחה הסוחפת והוציא איזה ספר ישן מאובק וקרא בו כמה קאפיטלאך של דמוקרטי וציונות הפילה להצלחת המערכה ברוחניות ובגשמיות, גם נשות רודין הוצרכו לצאת מגדרן ופתחו באמירת תהלים במשמרות מעומק הלב שהאדמו"ר הצעיר אשר זה עתה החליט לצאת לשדה הקרב הפוליטי לא יפשוט רגל מיד בהתחלה, אלא שתפילתם לא נתקבלה, ואולי אם "מרח ראש הישיבה לצעירים" היה עושה "קפיצת חמורה" בהתנחלות ביתר התורנית היה זה יותר מרתיע. לעת עתה עדיין אין תוצאות מעשיות אם כי כולם מתכוונים ומצחצחים את החברות לקראת המערכות הבאות בבחירות בירושלם פוניב'ד היכל שלמה וכן הלאה וכן הלאה.

המשך יבוא במהרה למען האחדות והשלום בכח התורה והחסידות
ע"פ מרן פוסקי ופוסקות התורה והחסידות

הציונות אשר מרגע הוולדה היתה כנפל ללא אפשרות של קיום, ומשעתה הראשונה הינה זוהרת לעבר הכליון, מגיעה בימים אלו - סוף סוף - אל יעדה, המדינה העלובה שהקימו מתפוררת מיום ליום ומשעה לשעה, ואם כי גם לעת עתה עדיין אין ברצונה לומר ויודי, אך מלאך המות אינו ממתין לכל זאת, ועם או בלי יודי תמוגר וחסל - הנה עיני ה' אלקים בממלכה החטאה והשמדתי אותה מעל פני האדמה.

אחד מעמודי התווך של מדינת הגסיסה הלזו, היה הישיבה הידועה על מרומי פסגת הגבעה, שם מתנוסס מדי שנה בשנה בגאווה דגל הכחול לבן, כאשר יסד "הרב" להראות קבל עולם ומלואו שמטרת ישיבתו היא "לשוב ציון ברננה", לבנות ולהבנות ולהשיב את רוח התחי' הלאומית והנקמה בגרמנים ע"י בנין הארץ והנצחון בתחרויות בין-לאומיות, אשר גם "הרב" המנוח ניצח בתחרות על הישיבה הגדולה בעולם, הרב הוכיח כי "מדינת ישראל" היא המקום הראשון, לא רק בפשיעה אלא גם ב"שטייגן", הוא גם הביא את בן צבי שר"י ככנס חונכת הבית של הישיבה לרוות נחת מהמדינה האומללה שלו והפלוגה החזקה שתבולל את הציבור התורני בתוך חושך הקלחת הציוני רח"ל.

במשך השנה בוחרים בקפיצה יתירה מי יהי' השלוחא דרבנן לתלות את ה"דגל" על מרומי הפסגה, אשר "פשיטא" שאין ממינים לתפקיד כה חשוב ואחראי שכזה סתם בחור מן המניין, רק לזה צריך להיות "שפיץ" אשר מלבד בקיאות בתלמוד צריך גם דיפלומה באגרוף, וכח התורה יפה יפה בראש.

במשך השנים אירחה הישיבה הרבה אורחים "נכבדים" מסוגו של בן צבי שר"י כל תקופה והשייגעץ שלה, אבל מעולם לא שכחה את תעודתה להיות חלק בלתי נפרד מ"התקומה הלאומית" ולשאת ב"נטל הלאומי" וב"משמיות אזרחיות". לאחרונה, נראה שרוח התקומה אכן חדרה למוחות בעלי ה"שטייגן", ואחד החניכים גילה תוש'י' כאשר הצליח לירות שש קטיושות חלביים בזה אחר זה ולקלוע בדיוק על אחד מראשי הישיבה, השני הראה את כוחו בהכרות חרם ושמתא על הראש ישיבה המתחרה על הרקע הצהוב של הארון קודש מאיטליא, שני גבורים אלו הם המועמדים לתלות בשנה הקרובה את הדגל המסורתי, אם כי עדיין לא הוכרע מי משיניהם ינצח, ויתכן גם שאף יתלו השנה שני דגלים במעמד שני חזנים ושני מנינים.

מרח פוסק הדור מתוקף הסמכות אשר ניתנה לו מאז בבית הדין לערעורים ובתור מקבל קצבת זקנה של שופט עליון, מינה את עצמו להכריע בכל ענין שעומד שיעמוד על הפרק, כאן נראה עדיין לא הכריע סופית ממש, או שהוא החליט בפסיקה של היום אמר לו כך והיום אמר לו כך, בין כך ובין כך התפרסם שהמכתב המזויף שזי"ף הוא החתימה המזויפת של הזי"ף הידוע מעיר זי"פים, לא יצאה מתחת ידו ולכל היותר מתחת לאפו, עכ"פ מה שהוברר לעת עתה הוא שמי שלומד בישיבה זאת הוא "מאוסר", ולאור פסק זה כבר החלו לחלק מספרים לאלו שעומדים בתור לזכות להיות "מאוסרים", כפי שנתפרסם כל אחד יקבל תעודה רשמית עם מאוסר מספר - - - [לפרטים, ומידע כללי על מצבו הבריאותי של "הרב", חדשות החצר ופסיקות אחרונות, ניתן לפנות אצל הרב יקותיאל - רב התורה והארץ].

גם חתן המו"ח הבבא קדישא מרחוב רשב"ם אחר שסיים את מכסת הדפים היומיים וגמר לחלק ברכות וישועות מצא אחר יגיעה איזה זמן פנוי להראות נוכחות

די ירושה פון דעם גרויסן נפטר, וואס ער איז אויך טאקע פון די חשוב'ע תלמידים פונעם רבי'ן ז"ל, וואס ער האט קונה געווען דעם פייער, וואס ער האט מקבל געווען פון רבי'ן ז"ל, דאס וועט בלייבן אין יודישע הערצער, וועלכע האבן זיך געדרייט ארום אים און געזוכט דאס פייער.

עס איז דא א וואָרט פונעם שפת אמת, מגן אברהם, אברהם אבינו האט אריינגעברענגט א פייער אין אלע דורות אויף שפעטער, דער אויבערשטער שיקט דעם פונק וואס אברהם אבינו האט איבערגעלאזט פאר זיינע קומענדיגע דורות, שיקט דאס דער באשעפער אז דער פונק זייער זאל גליהען אין יודישע הערצער, - און דאס איז מיט אלע אמת'ע צדיקים אזוי, דער פונק פייער וואס זיי ברענגען אריין, גליהט דאס אין יודישע הערצער. - איינער פון די גרויסע, איז דער גרויסער נפטר, וואס ער האט מקבל געווען דעם פייער, און עס אריינגעברענגט אין יודישע הערצער, דער פייער וועט ווייטער גליהען אין יודישע הערצער.

מיר לעבן היינט אין עקבתא דמשיחא, עס איז מפורסם אין מאמרי חכמינו ז"ל די מורא'דיגקייט פון עקבתא דמשיחא, עס איז מפורסם פון צדיקי אמת זייער אסאך, דער צירוי ווי אזוי דער עקבתא דמשיחא זעט אויס, מיר לעבן אין דעם. - אין יחזקאל ווערט אנגערופן דעם זמן בעפאר ביאת המשיח "יום ענן וערפל", א טונקלעלע פארוואלקעטער פארנעפעלטער טאג, אין א טונקלעלען טאג זעט מען נישט. - איין איינציגע עצה איז דא, וואס מיר קלאמערן זיך אין די אמת'קייט פון די פריערדיגע יודן, אינעם ארץ תורה פון די פריערדיגע יודן, דאס איז א ליכט וואס עס גייט ווייטער, וואס קען האבן א המשך אין דעם יום ענן וערפל.

ס'איז שווער צו האבן דעם ליכט אינעם יום ענן וערפל. פארוואס? ווייל אין מצב פון עקבתא דמשיחא האבן חכמינו ז"ל געזאגט אז וסר מרע משתולל, יראי חטא ימאסו, ותהי האמת נעדרת, ס'איז נישט דא קיין אמת. - וסר מרע, אויב מ'גייט אוועק פון שלעכט'ס, זאגן די מענטשן אז ער איז משוגע, עס איז א שווערע זאך דאס אויסצוהאלטן. יראי חטא ימאסו, זיי ווערן פארמיאוס'ט, דאס איז דער מצב פון עקבתא דמשיחא. יא צו האלטן זיך ביים אמת און ווערן פארמיאוס'ט, אז מענטשן זאלן זאגן ער איז משוגע, איז א שווערע זאך. - אבער זאגט דער שפת אמת, אז ביי איינער וואס ביי אים עקזעסטרירט נישט דער "זיך", ער זוכט דעם רצון השם, ער זוכט דעם אמת, ער זוכט בלויז די תורה, אויב דער "איך" איז נישטא, דעמאלט איז שייך ער זאל זען. פארוואס? ווייל דער אויבערשטער האט צוגעזאגט כי לא תשכח מפי זרעו, אז דער תורה וועט נישט ווערן פארגעסן, לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ד' אלקיהם, דער אויבערשטער איז מיט אונז אייביג, לא ירפך ולא יעזבך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם, אז מען זוכט דעם אויבערשטן טרעפט מען אים, ובקשתם משם את ד' אלקיך ומצאת, אבער נאר אויב מען זוכט דעם אויבערשטן, מען זוכט דעם אמת, און דער "איך" איז בטל, מ'איז מסכים צו הייסן משוגע, וסר מרע משתולל, יא איך בין דאס, און אפילו עס שטייט ותהי האמת נעדרת, דאך זוך איך אבער פאָרט דעם אמת.

דער גרויסער נפטר האט געזוכט דעם אמת אין דעם יום ענן וערפל, וויאזוי? ער האט זיך מבטל געווען זיין עצמיות, ער האט געזוכט דעם אמת, און ווען ער האט עס געזוכט האט ער עס געטראפן, און ער איז געווארן דערפאר א מבזה, ער האט געהאט דערפאר הפסדים, ער האט עס געזאגט קלאר, ער האט ערקלערט פאר די וואס גיבן אים דעם געלט, איר זאלט וויסן איך בין פון די יענע משוגעים, איר זאלט נישט האבן ח"ו קיין טעות אין מיר.

ס'איז דא היינט אין דער וועלט א טומאה כוללת וואס רופט זיך ציוניזם, באמת די אפיקורסות, די מרידה אנטקעגן דעם אויבערשטן, דער שמד, די טומאה, איז דאך אזוי מורא'דיג גרויס אז דאס שרייט פונעם תהום עד לב השמים. ס'וואלט געדארפט זיין אנטקעגן דעם א גרויסער געשריי פון אלע אן קיין אויסנאם. ליידער איז אבער נישט אזוי, פארוואס איז דאס נישט? דאס איז צוליב דער גרויסער כח פון דעם טומאה וואס איז שולט, וואס בכל טצדקא דאפשר, מיט פארשידענע אופנים, צו דערשטיקן די מלחמה אנטקעגן די טומאה. - און כדי צו קענען אנהאלטן די מלחמה מוז מען זיין בטל, און דער גרויסער נפטר האט מפקיר געווען אין דעם מלחמה זיין כבוד, זיין געלט, זיין אלעס. - פארוואס האט ער דאס יא מרגיש געווען? ווייל ער האט מבטל געווען דעם "זיך", און געזוכט בלויז דער כבוד שמים, און אז מען זוכט דעם אמת טרעפט מען עס.

איך האב געהערט פון ר' אהרן קאצינעלנבויגען ז"ל, ער האט דאס נאכגעזאגט פון זיין טאטן, פארוואס אסאך רבנים פאלן אריין אין ציונות, און

יראתי בפצותי שיח להשחיל. די גמרא זאגט (מכות כב.) וועגן טפשים וואס שטייען אויף פאר א ס'ת און שטייען נישט אויף פאר א גברא רבא. פארשטייט מען דאך פון דעם די פשט פון א גברא רבא, און ווער קען דען נעמען אויף זיך צו זאגן, אבער פון די אנדערע זייט טאר מען זיך דאך נישט מתעצל זיין מיט דעם הספידא של חכם, דער אויבערשטער זאל אריין געבן די ריכטיגע ווערטער.

חכמינו ז"ל זאגן (ב"ב צא.) ווען אברהם אבינו איז נסתלק געווארן האט מען געזאגט אוי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קברניטה. וויי איז צו דעם שיף וואס האט פארלוירן איר מאָטראָז, און וויי איז צו די וועלט וואס האט פארלוירן דעם מנהיג.

די משנה זאגט אין אבות, הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, איינס פון די זאכן איז, נותנת לו מלכות וממשלה, ונהנין ממנו עצה ותושי', אוהב את המקום אוהב את הבריות, משמח את המקום משמח את הבריות. דאס קומט פאר דעם ת"ח צוליב זיין עצמיות, נישט ווייל ער האט א ביהמ"ד און מען האט אים געשטעלט אלץ דעם ראש אין דעם ביהמ"ד, נישט ווייל ער האט א גרויסער פארטיי מיט מענטשן, און מען האט אים ארויפגעשטעלט בראש, נישט דאס איז זיין גדלות. נאר זיין גדלות איז זיין עצמיות, ווייל ער פלאגט זיך אויף תורה, מנעוריו, פון יונגווייז אָן, ער איז ממית עצמו באהלה של תורה, דעריבער ווערט די תורה זיין עצמיות, דאס הייבט אים אויף, און דער רבש"ע גיט אים די אלע זאכן, עס איז גארנישט אפהענגיג צו האט ער אסאך מענטשן, אדער אזעלכע ענדליכע אויסערליכע זאכן וואס זענען היינט נוהג, נישט אין דעם איז דאס תלוי. א ת"ח האט זיין עצמיות'דיגע כח וואס ער ווערט איינס מיט די תורה, ער איז דבוק צום אויבערשטן, זיין מלכות און ממשלה איז צוליב זיין עצמיות'דיגע גרויסקייט.

נאך א כוונה איז דא, א שטארקע כוונה, דער ת"ח האט נישט קיין עצמיות, דער ת"ח איז בטל צום רצון ה', ער איז נתעצם מיט די תורה, ער איז נתעצם מיט דביקות צום אויבערשטן, און זיין אייגענע עצמיות איז בטל, זיינע מעשים זענען בטל, ער איז אינגאנצן נישט דא, בלויז די קדושה איז דא.

ביי יוסף הצדיק שטייט אין פסוק והנה אנחנו מאלמים אלומים, והנה קמה אלומתי וגם נצבה, והנה תסובנה אלומתיכם ותשתחווה לאלומתי. יוסף הצדיק האט נישט געזאגט אז מען בוקט זיך צו מיר, נישט צו אים בוקט מען זיך, נאר דא האנדלט זיך אין זיינע מעשים, אנחנו מאלמים אלומים, והנה קמה אלומתי, מיינע מעשים שטייען, וגם נצבה, עס האט א שטארקע שטאנד, פארוואס האט דאס אזא שטארקן שטאנד, ווייל עס קומט נישט מלכות החוץ פון אויסעווייניגסטע סיבות, נאר עס קומט מלכות דעם עצמיות פון דביקות צום אויבערשטן, פון ביטול צום אויבערשטן, פון תורה וואס דאס איז דער רצון ה', און דאס גיט אים דעם מלכות וממשלה, דאס איז א שטארקע זאך. - והנה קמה אלומתי וגם נצבה, עס שטייט פעסט פון זיך אליין, פארוואס? ווייל דאס איז דער קיין פארטיי אדער א קהלה, נאר ער שטייט פון זיך אליין. פארוואס? ווייל דאס איז דער רצון ה'. - והנה תסובנה אלומתיכם, ותשתחווה לאלומתי, צו זיינע מעשים, נישט צו זיין גשמיות'דיגע כח, דעם ביטול וואס די סביבה האט צו אים, איז צוליב די יודן וועלכע זוכן זיינע מעשים טובים, און דעריבער איז מען זיך מבטל צו דעם גרויסן יוד.

דער גרויסער נפטר וואו מיר זענען זיך דא צוזאמען געקומען, ווייסט יעדער איינער אז ער איז געווען עמל בתורה מנעוריו, פון אנהייב פון זיין לעבן ביז צום סוף איז ער געווען בטל צום רצון ה'. ער האט געזוכט דעם רצון ה', זיין גדלות איז נישט געקומען ווייל ער האט געהאט אסאך מענטשן, א ביהמ"ד, אדער אזעלכע ענדליכע סיבות, - פונקט פארקערט, קמה אלומתי וגם נצבה, זיין עמל התורה, זיין יראת שמים, זיין ביטול צום רצון ה', דאס האט אים געשטעלט פעסט, און ממילא זענען געקומען יודן וועלכע האבן געזוכט דעם סארט ענין, און האבן זיך ארום גענומען ארום אים. דאס האט א שטארקן קיום.

דער רבי ז"ל, דער בעל ויואל משה, זיין ירושה איז נישט תלוי אין אסאך מענטשן, עס איז נישט תלוי אין געוויסע געביידעס, - עס איז תלוי אינעם פייער וואס ער האט אריין געברענגט אין יודישע הערצער, למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', דער פייער וואס ער האט אריינגעברענגט אין יודישע הערצער, דאס האט א קיום, דאס גייט פון נפש צו נפש, פון הארץ צו הארץ, דאס האט נישט מיט גשמיות'דיגע גורמים, נישט די עץ ואבן שטעלט פאָר זיין מהות, נישט קיין מענטשן פלייש, און נישט קיין אויסנווייניגסטע ענינים שטעלן פאר און זענען מהווה זיין ירושה, זיין ירושה איז בלויז די פייער פון אמונה, וואס ער האט אריינגעברענגט אין יודישע הערצער, וואס גליהט אין יודישע הערצער.

פארוואס איז ר' יוסף חיים זאנענפעלד נישט אריינגעפאלן? ער האט דאס מסביר געווען מיט א משל, ווען מען וויל כאפן א בעל חי וואס טוט מען? מ'שטעלט אויף א נעץ, און אין דעם נעץ לייגט מען אריין א שטיקל פלייש, דער בעל חי ווען ער קומט צו און ער זעט די שטיקל פלייש, וויל ער עס האבן, אבער מזל'י חזי אז דא איז עפעס נישט אין ארדענונג, דער אויבערשטער האט אזוי מטביע געווען א טביעות אין די בעלי חיים צו אנטלויפן פון א מזיק, ער האט א פחד און דעריבער בלייבט ער שטיין. אבער ער זעט דאך פאָרט דאס פלייש, ער וויל דאס עסן און ער קען זיך נישט גובר זיין, דעמאלטס גייט ער אריין אין די נעץ און ער ווערט געכאפט. - זאגט ער, פאר א בעל חי הענגט מען אויף א שטיקל פלייש, און פאר א מענטש הענגט מען אויף א דאלאר, מען הענגט אויף אביסל געלט, אביסל כבוד, דער מענטש ווייסט אז ס'איז נישט אין ארדענונג, אבער ער קען זיך נישט גובר זיין, דעריבער גייט ער אריין אין די נעץ און ער ווערט געכאפט. - ר' יוסף חיים דארף נישט האבן נישט קיין כבוד און נישט קיין געלט, דעריבער פאָלט ער נישט אריין.

דאס איז געווען מיט אונזער גרויסן נפטר, ער האט מסכים געווען צו זיין א משוגענער, ער האט מסכים געווען צו זיין פאר'מיאוס'ט, און ער האט מסכים געווען מוותר צו זיין אויפן געלט, ממילא איז ער נישט אריין אין דעם נעץ, האט ער געהאט דעם אמת, וואס די ליכטיגקייט פון אויבערשטן וואס קומט פון די צדיקי אמת, איז געגאנגען דורך אים, און כל ימי חייו האט ער לוחם געווען אנטקעגן די טומאה הציונית, מיט א קלארקייט, מיט א דעת, אין דעם זמן וואס די טונקלקייט איז מורא'דיג גרויס, מ'דארף האבן דעת, דער אויבערשטער זאל חונן דעת זיין, מ'זאל פארשטיין אין די בלבולים. חשוב'ע יודן זענען געווען געקומען מבלבל זיין, געלט מענטשן זענען געקומען מבלבל זיין, און האבן נישט מצליח געווען. פארוואס האבן זיי נישט מצליח געווען? ווייל ביי אים איז געווען דער "אמת נר לרגליו", געזוכט בלויז דעם צרון השם, און ער איז געבליבן אין מלחמה אנטקעגן ציוניזם טראָץ די אלע בלבולים, טראָץ אלע פארבלענדענישן, טראָץ דעם יום עני ורעפל, ער איז געבליבן מיט דעם אמת'דיגקייט פון דער מלחמה אנטקעגן ציוניזם.

מ'האט געזאגט א ווירטל ויהו חיי שרה מאה שנה, ועשרים שנה ושבע שנים, כולם שוים לטובה, די זעלבע זאגט רש"י אויך ביי אברהם אבינו אז כולם שוים לטובה. געווענטליך אז ס'איז דא א גרויסער יוד זוכט מען פארשידענע אויסנאם זאכן, מופתים א.א.וו. מ'וויל אים דערמיט משבח זיין. ס'איז דא אבער נאך א זאך מיט וואס מ'דארף משבח זיין, וואס דאס איז גאר דער עיקר, זיינע 24 שעה דורכן מעת לעת, דער פשוטער טאג און דער פשוטער נאכט, וויאזוי דער ערליכער יוד פירט אָפּ זיינע 24 שעה דורכן מעת לעת, די וואכן טעג און די וואכן נעכט, וואס פארא ערב שבת ער האט און וואס פארא שבת, א ראש השנה, יו"כ, א יו"ט, און קיום המצוה, די פשוטקייט, די געווענטליכקייט, די גרויסע עבודת השם, דאס איז

די זאך. אזעלכע יודן וואס דינען דעם אויבערשטן און פירן אפּ אזא עבודה, איז א ודאי אז ביי זיי קען פאסירן אויך גרויסע זאכן. אבער נישט דאס איז קובע. אונזער גרויסער נפטר האט געהאט זיינע 24 שעה דורכן מעת לעת, זיין נאכט און זיין טאג כולם שוים לטובה, ס'איז געווען מיט איין קייט פון עבודת השם, פונעם נאכט ביזן טאג פונעם טאג ביזן נאכט, ערב שבת, און שבת, אלול צייט האט געהאט זיין עבודה, ראש השנה, עש"ת, יו"כ, די נארמאלקייט פון זיין עבודה און זיין מקיים זיין א מצוה, דער עבודת השם איז כולם שוים לטובה, מיר דארפן נישט זוכן קיין אויסטערלישע זאכן.

מיר דארפן דערמאנען נאך איין ענין, ס'שטייט בעוונותינו הרבים א בית שמד וואס רופט זיך פאבליק סקול. - עס שטייט אין שו"ת מהר"ם שיק (א"ח סימן ע' - ע"א), א יוד האט אים אנגעפרעגט, אז אזוי ווי ער לערנט פאר א שיעור אין א ביהמ"ד וואס דארט איז אריינגעקומען די מנהגים פון די נעאלאגן, און טאמער וועט ער ארויסזאגן זיין התנגדות וועט ער פארלירן זיין פרנסה, און די פרנסה פון זיין משפחה איז תלוי אין דעם. - האט דער מהר"ם שיק אים גענטפערט, אז עס איז היינט א שעת השמד, מען פירט אראפ יודן פון אמונה, אמאל האט מען דאס געטאן מיט כפי', און היינט טוט מען דאס מיט גלאטע צונגען, אבער ס'איז די זעלבע זאך, מען פירט אראפ יודן פון אמונה, האט דער מהר"ם שיק אויסגעפירט אז דעריבער איז מען מחוייב צו שטיין ביי דעם מיט מסירת נפש.

דער שמד וואס ס'דופט זיך פאבליק סקול, נישט צו דערמאנען דעם באשעפער'ס נאמען, אז עס עקזיסטירט חליה א פלאץ, א זמן, אדער אן ענין, וואס דארט רעגירט נישט די חליה דער רבש"י, דאס איז אפיקורסות, עס איז רח"ל ערגער ווי שתי רשויות. - אונזער גרויסער נפטר האט לוחם געווען אנטקעגן די דאזיגע כפירה, ס'איז היינט א שעת השמד, עס הערשט אפיקורסות אויף דעם וועלט, און א יוד איז מחוייב צו שטיין מיט מס"נ אנטקעגן דעם, און אזוי ווי מ'האט פריער געזאגט, דער יודישער פייער וואס די גרויסע יודן האבן אריינגעגעבן אין יודישע הערצער, גייט ווייטער, ס'איז נישט פארפאלן, ס'איז נישט פארגעסן, פונקט פארקערט, ס'גייט ווייטער, מיר דארפן נישט זיין גרויסע יודן צו דעם, מיר זענען פשוטע יודן, אבער די פייער וואס מיר האבן מקבל געווען פון די פריערדיגע יודן גייט ווייטער, מיר האבן א מלחמה אנטקעגן ציוניזם מיט אלע בלבולים צוזאמען, מיט אלע פארשטעלעכצער צוזאמען, מיר האבן א מלחמה אנטקעגן ציוניזם אין די בחינה פון אמת, די מלחמה גייט ווייטער. - מען האט א מלחמה אנטקעגן די כפירה פון פאבליק סקול, די מלחמה גייט ווייטער, עס גליהט אין יודישע הערצער און ס'גייט ווייטער.

אז מיר וועלן זיך האלטן אין דעם פייער און אין דעם אמת וואס מ'האט מקבל געווען פון די פריערדיגע יודן, וועלן מיר האבן די סייעתא דשמיא פון ולא ירפך ולא יעזובך, כי אני ד' אלקיכם לעתיד לבא, ולא תשכח מפי זרעו, מ'זאל זיך קענען האלטן ביים אמת, און מ'וועט זוכה זיין בקרוב צו גילוי כבוד ד' בב"א.

ילבשו בושת וכלימה המגדילים עלי

הציונות החרדית, היכל פאנאוויטש שזור יחד עם המדינה מתחילת יסודה, לא חלגם נתכבדו ראשי ונשיאי הכפירה בפתיות היכל יחד עם דגל השתי וערב הציוני, וככה בכל יום אדם אינם בושים כלל לנופך בדגל המרידה. דוקא בהיכל הזה ראוי שיגדלו ויצמחו הגדולים והדעות לכל ענין ציונות העומד על הפרק, בהיכל הזה אין מדובר מעולם על ענין חילול כבוד ה', כי הלא המה חלק בלתי נפרד מן המרידה, וכלשון המרן הזקן שהמה "חיל התורה" המקיימים את מדינתם, אבל המדובר מעולם בהיכל הזה היה כבוד ענין הנקראים גדולים, והמרן הזקן שקפץ בראש כל המרנן היה משפיל את כל העומד לו בדרכו, והקפיד להיות בעה"ב היחיד על הדעות שהמציא.

אבל גם המגדל הלאה אשר הדיח רבים חללים, נפל יגון שאולה ונעשה ללעג ולקלס ולבזיון נורא, דוקא ע"י ההיכל הזה נתפרסם בחוצות כל התווה ובוהו שהמרנן מתקוטטים זה עם זה המגדי שיעורים הצעירים יחד עם הנערים, והנערים נלהבים מהם להגדיל הקטטה, ואין בידי בעלי הפאליטיק לעשות איזה שלום ביניהם שלא ילך העמל והיגיעה של ענין הגדולים והדעות לריק. מעתה אין תימה על שפלות הגדולים לא לוותר ולרדוף אפילו למרחקים אחר עניני פרסום ואסיפות כבוד המתפרסמות בתמונות, ולישב בתמימות יתירה בכל ענותותם, כי תווה ובוהו בגבולם, וכל אחד ואחד מחויב לטרוח למען לא ישתכח מלהתפרסם כמתנגדיו. יתן ה' ונזכה לראות במפלתם ושברונם של כל ההסתות וההדחות שהעבירו את עם ה' לשמד הציוני וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן הצדיקים, ויתגדל ויתקדש שמי רבא במהרה דידן.

המה הראשונים וקופצים בראש בכל מחלוקת וקטטה, שפלות ופאליטיק, ושאר כל עניני שררה ורדיפה אחר הכבוד, והנערים יוצאים אחריהם להשלים ולגמור המלאכה, בזריקת מאכלי חלב וחמרות וכו', הגדולים דהאינא אינם מדברים ברמיזה וע"י משבקים, אלא מדברים בעצמם בגלוי, שאך ורק דעתם דעות וכבודם כבוד התורה.

אין לחשוב שנתבטל לגמרי ענין הגדולים, כי הלא רוב הציטונגען מלאים מצורות וגווי קלסתר פניהם בעת שרצים מדי יום ביומו למרחקים אחרי כל בעלי התמונות בכל פני מזרח וספק כבוד, גם רוב המחלוקת בזמה"ז הוא סביב הגדולים הללו, שכל אחד ואחד עומד בתקיפות בדעתו כי אך ורק לו לבדו המלוכה ואינו מוכן לוותר אפילו במקצת לחצר האחרת שאין כוונתם לש"ש.

אחד מה שנתבטל הוא השפעתם וכבודם, הגדולים כבר אינם נסתרים שאין דעת אנוש מגעת שמה, גלויים הם וניכרים לכל הנערים והקטנים, רגילים בהם כבר בכל פרסום ומסחר, דעתם מתפרסמת ראשונה בכל שטות והבל, תמונותיהם מושלכות ארצה מכל צד ואינם עושים רושם כלל, הגדולים כבר אינם מכריעים לציבור אלא מצריכים ודורשים מן הצבור שיכריעו לצדם ולא למתנגדיהם.

אחד מן היסודות בענין הגדולים היה היכל פאנאוויטש, שמה נזרעו וגדלו ועשו פרי הללו הנקראים גדולים, מגידי השיעור אשר בפאנאוויטש אינם מראים צורת עמקות יותר משאר מגידי השיעור בהיכלות האחרים, אבל פאנאוויטש היה היכל גדול במספר היושבים בו, וזה מכריע מאד בזמה"ז יחד עם הכרעת הבלברים למיניהם מפרסמי הדעות, אבל בעיקר כי פאנאוויטש הייתה הראש ועיקר ביסוד טומאת

בשנים האחרונות נפגמה הגאווה והחוצפה הציונית, וכבר אין המדובר אצלם מלכבוש ולהתגדל, אבל המדובר בכל עת הוא על שמתקטנים ומתגרשים, גם השפעת כספיהם נתמעטה למורת רוח התנפים החרדים השפלים, הרצים אחריהם על פתחו של גיהנם, בכעס ובפחי נפש על הציונות הגוססת ועל כי תם הכסף.

בזמנים האחרונים נוסף עוד מפלה להם"מ וחילותיו, שנתבטל ונתבהז השפעה והכלי זיין המיוחד במינו שהיה יסוד היסודות בכל אורך השנים להסתה והדחה לעמוד לשרת את השטן, הלא הוא הענין הנודע ומפורסם לקטנים ולגדולים, התיבה הידועה "גדולים", וכל השייך לזה, כדעת תורה כבוד התורה וכו', שנוצר בכת"ע באורך השנים בעמל ויגיעה.

ענין הגדולים היה תמיר ונעלם ולא השתמשו בו רק לענינים הכרחיים ויסודיים, ובעת שזעקת ריאי ה' נשמעה על עניני כפירה ומינות, הוכרחו להוציא את הכלי זיין הגדול הלזה, זאת הטיל אימה על הכל ושימש כפוסק אחרון, שלא להעזי לחשוב ע"פ תורה ואמונה, כיון שהמדובר הוא בענין נשגב ונורא שאין השגת אנוש מגעת שמה, ואוי להם למהרהרים על הגדולים שדינם כמבזים כבוד התורה.

בעת שלטת המינות רצים אחרי" בלא דעת ותבונה, ואין רוצים לראות ולהבין בשחוק הגדול הלאה, שהבלברים ממציא הדעות המה הבוחרים ומכתירים את הגדולים, ושוחקים ומתהללים על הציבור כולו לעשות את העסק בתמימות יתירה כאילו אכן מדובר בעניני קדושה עלינה.

אבל שקרא לא קאי ובאורך הזמן משתנה ומתחלף השקרא, ובזמה"ז ענין הגדולים אינו מפחיד ומעורר כלל וכלל, ענין הגדולים אינו הפוסק אחרון שאין אחריו עוררים, אבל

דברי חיזוק מהגה"צ רבי דוב סוקולובסקי זצ"ל

ראש ישיבת "מאור התורה" ויו"ר חברת "מזהירי שבת"

אשר דרש בכינוס נטורי קרתא חנוכה תשל"ו - ליום היא"צ העשרים כ"ג כסלו תשמ"ח - תשס"ח

אמר לו הכהן גדול למה אתה רוצה לקחת הכסף, ששלחו מאומות העולם פרס ומדי כדי להתפלל עליהם, וגם המלך סוליקוס שלח כסף וזהב כדי להתפלל עבורו, אבל אוליאדוס לא הטה אוזן אליו והקיף את ביהמ"ק עם חיילים, ותהום כל העיר והיה בירושלים צעקה גדולה ומרה והכריזו תענית בירושלם ויקרעו בגדיהם למחרת נכנס לעזרה לקחת הכסף וזהב, ונעשה נס ויצא רעש גדול ויבהלו חייליו ויברחו משם, ורק הוא לבדו נשאר בעזרה, פתאום בא אליו אדם אחד לבוש בדי זהב ורוכב על סוס, ודרך על אוליאדוס, וגם עוד שני רוכבי סוסים עם לבוש בדי זהב באו מהצד ודרסו עליו, והכו אותו עד שנשאר מחוסר אונים ונשתתק, אח"כ באו כהנים והוציאו אותו מהעזרה, כשראו זקני יוון כך באו אל הכהן גדול וביקשו ממנו שיתפלל על אוליאדוס שיוכל לדבר, הכהן גדול התפלל עליו, בחלום הלילה ראה אוליאדוס אותם אנשים שהכו אותו, ואמרו לו שהכהן גדול התפלל עבורו ולכן למחרת ילך אל הכהן גדול ויפייסו, למחרת הלך אל הכהן גדול וכבר דיבר ופייסו ונתנו מתנות, ואח"כ אסר מרכבתו ונסע משם למקדוניה למלך יון, שאלו המלך האיק היה המעשה, אמר למלך אם יש לך שונאים שאתה רוצה להפטר מהם שלח אותם להתגרות עם היהודים בירושלם ובביהמ"ק וישארו כבר שם ויחפש סוליקוס את פריצי עמנו אשר הלשינו על ישראל ויהרגם והיה שולח מאז מידי שנה מנחה לירושלם.

כך סבלו מפריצי עמנו, בעת מלכות יון ועד שנעשה הנס חנוכה ונפלו רבים ביד מעטים וכו', נס זה נעשה רק ע"י מסירות נפשם, כמו כן בזמנינו ע"י מסירות נפש ניצל בעזה"י מפריצי עמנו.

עוד כתוב ביוסיפון, אנטיכוס שכשכבש מצרים העמיד צלם של זהב כדי שישתחוו אליו האנשים, באו פריצי עמנו אל מיקוס ואלמינוס, והשתחוו לצלם והסיתו למלך שירע ליהודים מפני שהם לא רוצים להשתחוות לצלם, ובא אנטיכוס לירושלם והרג הרג רב ביהודים והעביר רבים בגלות, ועדת חסידים בירושלם ברחו למדבריות. ואח"כ בימי מתתיהו, בא פריץ ואמר למלך למה אתה נותן ליהודים כרצונם, ולקח חזיר ושמו על המזבח, מתתיהו בראותו זאת קינא קנאת ה' צבקות, והוציא חרב וחתך את ראשו של הפריץ, ואח"כ התחיל מלחמת החשמונאים, ומתתיהו ועדת החסידים רדפו אחר פריצי עמנו ויכוסו עד שלא נשאר מהם שריד ופליט.

בימינו במאה השנים האחרונות יש אצל ישראל פריצים בריונים, אשר מחריבים והחריבו ועשו שמות בעמנו מפיצים רעל של שנאה נגד היהודים הנאמנים לה, ע"י עתוניהם שונאים את החכמים ומונעים אחרים העושה, אבל הקב"ה שלח לירושלם את הרשכבה"ג המהרי"ל דיסקין זצוק"ל, בבחינת ולמחי' שלחני אלקים, וע"י מסירות נפשו נשאר ב"ה פליטה אצל ישראל, על מסירות נפשו וקדושתו שלו רבים הסיפורים, ולדוגמא, כשהיה רב בלונזא, בא אליו שר אחד וביקש ממנו שיחתום שמסכים שבנו ילמד שפת המדינה, אבל המהרי"ל לא רצה לחתום, השר נכנס בכעס גדול, ואמר שעתה צריך לנסוע לרגל מסחרי, אבל כשיחזור אז ינקום ממנו, אבל השר לא חזר כבר בדרך נטבע בנהר, מפני שמסר נפשו לכן נעשה לו נס.

מה שאנו קיימים היום זהו בגלל מסירות של הגדולים מאז, וצריכים לקוות שאם נתחזק, נזכה לכל מיני ברכות וישועות.

איתא בגמרא ברכות, א"ל רב פפא לאביי מאי שנא אנן דלא מתרחש לן נסים, וראשונים איתרחיש להו נסים, א"ל ראשונים מסרו נפשיהו על קדושת השם ואנן לא מסרינו נפשיהו אקדושת השם. הענין כי כשמתנהג האדם בדרך הטבע גם מן השמים מתנהגים אתו בדרך הטבע, אבל כשהאדם מתנהג בלמעלה מדרך הטבע גם מן השמים מתנהגים אתו באופן למעלה מן הטבע.

אנו אומרים על הנסים בחנוכה ועל הנסים בפורים. בפורים היה גזירה להרוג ולאבד את כל היהודים ושללם לבזו, מה הענין של ושללם לבזו, אבל הענין כי לולא הגזירה ושללם לבזו אז היו יכולים למצוא עצות, להנצל בממון, אבל כשיצאה הגזירה ושללם לבזו, אז כל הגוים כבר עיניהם אל השלל ממילא אז היתה סכנה גדולה מאד, ולכן כשאומרים על הנסים אנו אומרים ושללם לבזו, שהגזירה היתה גדולה מאד מכיון ששללם לבזו לא היה אז מניעה מצד הגוים מדוע לא להרוג.

בחנוכה אומרים בעל הנסים יותר פרטים מגדולת הנס, מסרת גבורים ביד חלשים וכו', וכשאומרים זאת, צריך להתעורר בנו מדת מסירות נפש, כי היה נס גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים, אבל איך סיכנו עצמם כל כך לצאת נגד רבים וגבורים, אבל מטעם זה היה הנס משום שמסרו נפשם על קדושת השם.

בנס חנוכה היה עוד נס שאז היו עושים צרות רשעי ישראל, וזהו ורשעים ביד צדיקים, רשעי ישראל, וזדים ביד עוסקי תורתך זדים מישראל, שהיו רבים אז, ומה שרשעי ישראל יכולים להרע, למדים מקמצא ובר קמצא, שבגלל שגירשוהו מסעודה הלך להלשין שיחריבו ביהמ"ק.

בגמ' יומא איתא שהכותים הלשינו לאלכסנדר מוקדון נגד ישראל כדי שיחריב ביהמ"ק, והלך שמעון הצדיק אל אלכסנדר כדי לבקש ממנו שיבטל הגזירה, כשראה אלכסנדר את שמעון הצדיק ירד אליו והשתחוה אליו, שאלו אותו שריו מלך גדול כמזון משתחוה ליהודי, ענה אלכסנדר, כדמות דיוקנו אני רואה מי שיוצא לפני במלחמותי ואני נוצח. א"ל שמעון הצדיק ביהמ"ק ששם אנו מתפללים עבורך אתה רוצה להחריב, שאל אלכסנדר מה הם, א"ל שמעון הצדיק, אלו הכותים, ומסר אלכסנדר את הכותים בידי ישראל לעשות בהם כרצונם ונצחום. וביוסיפון מביא, שאלכסנדר נכנס אח"כ לירושלם, ואמר שרוצה להכניס מזכרת לזכרו מזוהב ויכניס לביהמ"ק אמר לו הכהן גדול זאת אי אפשר לנו ואסור לנו להכניס זאת בביהמ"ק, אבל אנו נעשה טוב מזה, שכל ילד שילד אצל הכהנים ואצל ישראל ביהודה באותו שנה ייקרא על שמך אלכסנדר, ומצא חן בעיניו, והלך מירושלם שמח וטוב לב אח"כ נסע אלכסנדר לבני עמון, יצא סנבלט החורני, וקבל פניו, וביקש ממנו שיתן לו רשות לבנות ביהמ"ק בהר גריזים, אמר לו אלכסנדר בנה, אבל השמר לך פן תהי' למוקש לכהן גדול שבירושלם, וכן יהי' המקדש ההוא לאבן נגף ולצור מכשול לישראל, כי רבים מפריצי עמנו הלכו לחוג חגם בהר גריזים, מדוע ולמה רק להכניס את ישראל, ולהעבירם על הדת.

עוד מובא ביוסיפון היה מלך סוליקוס, והיה מלך רחמן ולא לחץ על ישראל פעם באו אליו פריצי עמנו רשעים ובני בליעל, וילשינו למלך שבביהמ"ק יש הרבה כסף וזהב ואבנים טובות, אין מספר. ויעצו למלך שיקח הכל, המלך שלח אחד משריו בשם אוליאדוס לקחת כל הכסף, ויבא לירושלם פתאום ואמר לכהן גדול שבשליחות המלך הוא בא לקחת הכסף,

יכירו וידעו כל יושבי תבל

ולא נחו מלמחות ולזעוק נגד הכפירה המרדה והטומאה ועל הזיוף האיום בהשתמשות בשם ישראל המקודש לחרף ולגדף מערכות אלקים חיים. צאי לך בעקבי הצאן ללכת בעקבותיהם לפרסם את האמונה ללא הרף, ולהזים את השקר הכפירה והתועבה שהציונים מפרסמים לבזות ולחלל שם ה' ושם עמו בית ישראל בכל העולם, חובתנו להכריז בכל עת וללא הרף וללא בקשת מנוחה ולבלתי פנות אל המלעיזים מבקשי הכזב רודפי הקדים המטילים דופי ומוציאי שם רע, תמורת לחום במחירי אל-הארורים לוחמים ביראי ה' מקדשי שמו בעולם, יבש חצירי נבל ציץ ודבר אלקינו יקום לעולם, ואנחנו בשם ה' אלקינו נדגול. נכריז בעוז לאזני העולם בכלל והערבים בפרט שאין לנו שום חלק ונחלה בפשעי הציונים, ואין לישראל הנאמן שום חיבור כלשהו עם הציונות בשום אופן, נמשך לסתור את דבריהם ומעשיהם, נביע לכל את שמחתנו על כל מפלה ומפלה שהם נוחלים, צרתם לא צרתנו ותפילתם לא תפילתנו, לא נבהל גם כאשר זועקים "פיקוח נפש" ושאר לשונות השקר והכזב המשכיחים את האמת והאמונה, נתבדל מכל שמץ הנאה מהם, נתבדל מכל המקושרים אליהם ושותפיהם תומכיהם ומסעדיהם הדתיים והרבינים, ואם אתם מובדלים מהם אתם שלי.

שהיי תכליתו היא להכריז ולפרסם בעולם כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. מטרתנו כאשר אנו מכריזים קבל עולם ומוחים נגד פשעי הציונים ומרידתם באומות העולם היא מעצם חובתנו כיהודים, כאשר המטרה והשורש של כל הפעולות של הציונים הנם להכחיש את המהות של כלל ישראל להכחיש את האמונה והקדושה להכחיש את כל התורה, וכל העולם רואה כאשר הם בפשעיהם אשר נעשים בשם ישראל כולו במעשים אשר עוקרים את כל התורה והאמונה, וכאשר אנו עומדים ומוחים נגד כל זה ומצהיירים שכל זה הוא היפך המהות של יהודי, הכרזה זו היא עקירת כל בנין הציונים כאשר הציונים חורקים שן ואוכלים את בשרם ואין לאל ידם. ברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת ותורתן של ראשונים דמסרי נפשיהו על קידוש השם, לחמו בטומאה ובכפירה בחיורף נפש ולא הסיחו דעתם כל ימיהם לרבות הלילות בזמני ההסתור, גם כאשר היה נראה שח"ו אפסה תקוה ואחרים רפו ידיהם אבל אותם שבערה בלבם שלהבת אש הקדושה וכל מעיינם הוא לכבוד קונם ושמו המחולל ותורתו הנרמסת בנסות ושחץ לא הניחו כל זיינם לרגע, ובשמו הגדול בטחו

מחובתנו לחזור ולשנן את הידוע והדברים הפשוטים שאין עליהם עוררין זכרוהו מאחר שבא להשכיחו, מה יהודי ומיהי מטרתנו וחובתנו ליוצרנו קוננו ובוראנו ברוך הוא וברוך שמו. כי תכלית היהודי בעולם היא לקדש את השם ונקדשתי בתוך בני ישראל להכריז האמונה אתם עדי, אנו עם ה' מעידים כביכול על הקב"ה, אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם, מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קריאתו אליו. כאשר אנו מקיימים תורה ומצוות הוא עדות על השעבוד והנאמנות שאנו משתעבדים לבורא כל עולמים ברוך הוא, וח"ו חטא ועון הוא היפוך הכרזת מרידה במלכות שמים. החוב לפרסם ולהודיע בעולם שאנו יהודים מאמינים נאמנים לתורתנו, להכחיש ולהזים השקר שהציונים מפרסמים השכם והערב שח"ו המיר ישראל את דתו ויהודי הוא עם לאומי שמטרתו לכבוש ולדכא לרצוח ולגזול כשאר גויי הארץ, החוב להכחיש את דבריהם הוא יסוד חובת היהודי ומי שמתעלם מדבר זה מתעלם מחובתו כיהודי, וק"ו אם מחמת בושה וכדומה מתגנב ומונע עוד אחרים, חסר הוא בשרשו ומהותו

(מיוסד ע"פ וס'ה"א) סמוני נוטרה את הכרמים ברמי שלי לא נטרתי

ברשות המדל הרחיבי רבי אברהם צבי הלוי גראהמאן שליט"א - לאנדאן

פרק י"ג

דבריהם הם זכרונם [דעת מרן ז"ל מסאטמאר]

הסברת כאב בקצה המזלג:

- א -

א) לא ידמה לקורא בקונטרס הנוכחי שהרינו בדברים מסביב למרן קוה"ק זי"ע, אשר הי' למען הפליטה גדולה ולמחי' שלח אותו הי"ת לדורנו, לא מפני "חסידות פארטיי" ח"ו ח"ו, אלא למורה לדורו ולדורות, ורבו מזימות השטן רח"ל לטשטש עקבותיו ולהפוך דבריו, וכמה שועלים קטנים מזמן לזמן מחבלים כרמו, מתוך שקרים וכזבים, בלבולים על היודעים ומכירים, ושמסרו ומוסרים עצמם כל ימיהם על אלו הדברים עצמם, שכן הי' ימי חייו ז"ל, עליהם.

ב) מתאמצים אנו לבל הניח שיעשו ממרן מסאטמאר זצ"ל, מה שהשתדלו המוקלקלים לעשות ממרן החזון איש זצ"ל, ומרן מברסק זצ"ל, אשר עוותו וקלקלו והשחיתו, ללא מעצור, לעשות מהם "מטעמים" עבור הטומאה הכללית רח"ל, ואם היינו שותקים לגמרי כן הי' נעשה ממרן מסאטמאר זי"ע. [ובעיה"ל לא יעלה בידם, ולא ישתקו את קול האמת, א"ע"פ שה"פעקטארי" ("בית הרושת") לזולזלים שקרניים מוכן באוצרם מירושת ה"אידישטן"].

ג) אין ההתאמצות הזאת מחמת "חסידות" למרן ז"ל, כ"חפץ" השייך לנו כמנהג זמננו, אלא על דבר השאיר שיריים לאמת, כי מרן ז"ל הפקיר חייו ממש בגשמיות ורוחניות, יותר מאפשרותו מכל המובנים והבחינות, ללא עוזר וסומך מה"קרובים", והמצוה לדקק צו הדקק צחכמים וכו'.

ועם כל ההתאפקות למען הקיצור, ההכרח הוא להביא עובדות פה ושם, מעצם הנהגתו בפרטות וכללות כאבו, לאסון אשר קרה לעם ישראל, וממנו ז"ל נלמד שהאמת יקר מכל, והשומע הישר שאינו מהמטים עקלקלותם, ישמע ויקבל, ותהא לנח"ר נשמת מרן ז"ל, וזכותו יגן עלינו.

ד) ובפרקים אחרים נזכיר בעה"י על רוב הפרוץ שהי' והוא למורת רוח מרן מסאטמאר זי"ע ולמורת רוח כל ירא ה', ואשר הרעו ונמשך ב"חבורות" שהינם היפך מהותו, מהאסון הכי גדול בספרים חיצונים, ו"צייטונגען" ומשחקים, ופאליטיק, וחורבן החינוך בהתמכרות לטומאת חוקי הגויים הטמאים קליפת אדום וכסף טמא ומשוקע של עשו הרשע, עבור חינוך הקטנים עם הגדולים, והשתדלות לעקור את כל העבר, אשר כהנה וכהנה מוסיפים פני עולה לעשות בשינויים בחינוך תשב"ד וכו' ובחינוך הבנות וכו', וכבר הוזכר אופני הלעג והזלזול נגד אותיות התורה רח"ל.

למורת רוח הצבור הקדוש הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם הע"י, אשר יניקתם מקדושת התורה והיראה, ששתל בהם מרן זי"ע בעסקנותו, בתפלתו בדמעותיו ובתעניותיו, ולא בהם אשמה, והחוב להצילם שלא יהי' כ"רכוש" הראשים.

ה) והחוב להרעיש עולמות על שבאים לעקור כל זאת, מתוך התאזרחות כאזרחי הארץ ומדותיהם, מתוך נוחיות כאיש בין אנשים, ובהשפעת הכספים ממקורות זרים, להפוך להדיא את הקדושה והאמונה.

ובציבור קדוש שמקימו, מחנכו ומנהיגו, הי' הגדול בענקים הדואג הגדול, הרי על הציבור להיות למגדל האורה להשפעה על כל זולתם לדוגמא טובה, **הכאב גדול מאד.**

וכל זמן שהחורבן נמשך, והיסוד לדעתנו הוא ה"צייטונגען" מקלקלי הדעות ומשקרי העובדות, ואין נותנים לאמת להגיע למוחות הצבור גדולים וקטנים, כל זמן זה שנותנים לרקבון הפנימי לשלוט, תהא זאת חוצפה יתירה להתכתר כדובר בקי מה הי' מרן ז"ל ודעתו, משכנותיו ועקבותיו, ונקוה שישומו לב להערה. וגם מאן דלא כאיב לי כאיבא הנדרשת מחורבן האמונה וחילול ה' כקבוע וכהנהגה רח"ל, שאין ענין זה כאחד מדאגותיו לכה"פ, אין לו להתייחס לענין הה"ק מסאטמאר זי"ע.

1) [ועוד ידובר א"ה בענין זה, בקונטרס זה, שענינו ומטרותו למען "כרמי שלי", ונדיק לכל קורא שאין הכוונה ח"ו לקינותו, ולבטל את הזולת, אדרבה הרצון הוא שיטו לבבם לענין, כהבא לטהר, ואין ספק שיקויים הבא לטהר "מסיעין" אותו, והיינו שהצדיקים ג"כ מסייעים בזכותם (לכך נאמר בלשון רבים, כידוע מסיפור בעל ישמע משה והרבי מלובלין זי"ע) ומרן ז"ל מגנזי מרומים ישמע לסייע לחפצים בעמלו, והיינו לעם אחד לעבוד את ה' בשכם אחד, עד ויהי' למלך וכו' ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד במרהר בימינו, נזכה ונחי' ונראה].

- ב -

על הסכנה לעיניו ז"ל ממש, וכן הסכנה לעיני כל מאמין.

א) כן היתה הצרה והאסון לעיניו במציאות מוחשית בסכנתה מה שאין שייך יותר מזה, ולכן התירע עליו בשבת, בכל שבת, כבדין השו"ע ("א"ח רפ"ט), לא פחות מדין עיר שהקיפוה אנסין, כמו שקרה לנו בימינו שידענו ידיעה ברורה שהגירוי והתחרות באומות, הוא דבר רע וסכנה גדולה (מהמעותק מדעתו ז"ל בעהגוה"ת).

"ואני אומר לא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלהם, והתורה שלמה שלנו אומרת שדוקא הכופר בתוה"ק הוא הסכנה היותר גדולה בשביל ישראל" (סיון תשי"ח).

ויומ"ש ("ח"א קל"א") גס אין שמים על הלצ הפחד וההזלה מהסכנה העלומה שהעידה התוה"ק על מלכ כזה שצארה"ק.

(ויומ"ש קל"ח) ואין זה אלא אסור נורא רח"ל וכו', וחיל ורעדה ירחזון את כל המאמין בתוה"ק ובקדושת הארץ על מה שעושים ככה מלכות מינות רח"ל, המעכבת גאולתנו ופדות ליתן מרגוע לריוח זה זולת אס ח"ו כופר בתוה"ק וצדרי הנצלים המתנצלים כה וכו' אבל כמה שיוכל לדמות מזה בוודאי לריכים לרחמי שמים מרובים.

ב) "פוריה ראש ולענה של כל פרצות הדור צעווה"ר ע"י הנמונה הצניחון הגדול והגורל הנעשה ע"י מנצלי הש"י ותורתו הקדושה ככה מלכות מינות רח"ל, המעכבת גאולתנו ופדות נפשו מנגלות המר והממחר ברוחניות ובגשמיות וכל מיני לרות הנמשכים מזה ה' "שמרנו" (ויומ"ש).

וכבר נמצא בקונטרס **מכתב לאסף** ("ח"א") לפרש דברי מרן ז"ל "ככה מלכות המינות" ומה בשפתינו וצפייתנו בעה"י.

"וכל מי שיש לו אפילו מחשבה שיש לורך צ"מדינתם", הרי זה מודה בע"י שלי ספק, ונפשות ישראל הם כהפקר צעיונו".

"והאומרים שיש במלכות המינות הללת נפשות, כופרים בתוה"ק שהעידה כמה פעמים בהיפך", שהשתלטותם על גופות העם הנכבש בתוך גבול רשעתם בעל כרחם נצודים ב"מציאות" המכשחת בנוסף על שהזידו להשחית הדעות כחמשים שנה לפני כן, "כח מלכותם" של שפלי הכלל ישראל המשתלטים בכח זרוע וחוצפה.

ה) והרצון לבטול ה"מדינה" והתפלה על כך אינה ע"י פעולה בידיים כי אין בכוחנו לעשות כחשמונאי ובניו, אלא התבדלות המוכרחת, ושנת המשינאים עוקרי העיקרים בעומק לב ונפש, וללא תירוצים לומר שאין שייך, וכן חיפוש עצות אין ובמה להראות שעבוד והכנעה לגויי הארץ, ולהיות טרוד למיפלט נגד "מציאות" המכחישו, ולרצות שישלוק הי"ת מן העולם, ויבטלו המכחישים וכחם והשפעתם וההכחשה ועניניה, לא יזכר ולא יפקד, ולא ישמע, ולא עלינו ליעץ לרבש"ע אין יסיר מגפת המינות, כנאמר כי מחה אמה את זכר עמלק, וכתוב תמחה את זכר עמלק, אם בלבך תמחה אותו יעזור הי"ת וימחה אותו בעגלא ובזמן קרוב, ללא "פלאן" שלנו וללא חשבונות אנושיים. (ומבואר באר היטב בכ"כ מקומות בקונטרס א **מכתב לאסף** בעה"י).

1) ואיתא בספרי **עתידיה ארץ ישראל שתאמר לפני הקב"ה הריני רואה מקומות שקלקלתי בהם ובושתי מהם שנאמר ראי דרךך בגיא אמר הקב"ה הריני מעבירים וכו'.**

וכבר קדמונו האלשיך הק' (ירמי"ט, והוא גם הפסרת מנחה ת"ב) וזה לשונו: והוא כי דרך המון העם מסכל (לשון סכלים) דעה והסכל, שלא יתפעלו ולא ישתו לב אל הרעות הזלות להם, עד היותם עליהם נמש, אך משכילי עם אשר תזונה בהמה, יזינו כל צטרס רעה תצא אליהם, שרלותם סימנים וסורלות הרעות נבלות, ע"כ מדבריו ז"ל, ומה יש להוסיף למאמין, הרואה את הסכנה לפניו ממש.

2) [כמו שמצינו בגמרא (ערכין טז ב) בבר כרתו דוד (את בעלי לה"ר) ברוה"ק, שנאמר יצרת ה' כל שפתי חלקות והרי שהאמונה בתפלת דוד שהרה"ר כבר במציאות].

וכן הוא בכל הבטחות התוה"ק, וכמה דמעות שפכו יראי ה' וצדיקי דורות שלפניו ובוודאי מרן ז"ל, על הסכנה שהרשעים מביאים על כלל ישראל, ירא ה' בעני עמו ויצילנו מכל רע, - ובאמת הדברים כה פשוטים ואין צריך ראיות, ובעוה"ר שטגא נצח ובחשיכה יתהלכו.

יבין כל קורא שהועתק כאן בענין הרגשת וראיית מרן ז"ל את הסכנה לפניו, - רק כטיפה מן הים לדוגמא בלבד, ותן לחכם ויחכם.

- ג -

א) ובספר ויואל משה ("ח"א קט"ו): **צלחתי רעיון הטמא הלינות שהפכו את רוב העולם למינות צנפך כל ימיכם, ועכשיו ביותר מנע הנסיון המר שהניח הקב"ה את הס"מ להעמיד בישראל ממשלה טמאה ומנומלה כזו, ואף צלמונת יחוד ה' והרחקת ע"ז שגם הישענאלים מאמינים המה מתכוונים לעקור מלכות בני ישראל, ואם כן אין ספק כי המודה צנמשתלם (כגון תנועת האגודה), וקיומם הוא סופר צכל התורה טולה, (וקיומם, כגון הכוזבים הרועים שיתקיימו מפני ש"בלעדם תהא כליה על כלל ישראל", וצריכים להתקיים, כדעת אותו האיש מווינה שר"י, שבלי ארץ מולדת תהא הכליה ליהודי איראפע, רח"ל, שדיעה נכזבת הזאת מטילים על רבנו זי"ע רח"ל).**

וכל אחד ואחד מחויב למסור נפשו צכל מיני מסירות נפש שלא יהא נראה כמודה להם, עכ"ל שם.

ב) "ומה שהציונים מעוללים לתוה"ק אין זו רק עבירה "פרטית" או רק עבירות "פרטיות", הלא תעלוליהם נוגעים לכלל כלל ישראל בחפצם העז לעקור ח"ו התורה משרשה".

"ואילו ה' המדובר רק על עקירת מלוכה אחת כמה הי' גדול חובנו להרעיש עולמות, ומכל שכן שהמדובר על עקירת כל התוה"ק ח"ו, הרי לא רק שצריך להרעיש עולמות אלא שמחויבים לחנכו על פי דעת תוה"ק להרעיש ולהסעיר עולמות למען הללת שלמות תורתנו ולאמונתנו" (תוכן דבריו ז"ל וכפי שנדפס בהמאור תשי"ח).

וזה דעתו ז"ל על המחאה (לכה"פ) על מה שאין פרצה גדולה ממנה, ושלא באיזה "לחש" של דבור בלבד יוצאים את דרישתו ז"ל "למסור נפשו" "צכל מיני מסירות נפש" (ולא כחדשות הזיפנים שדעתו ז"ל להיתר" מחאה על פרצות "פרטיות" בלבד וח"ו ובשום אופן מלמחות על ה"כללית" - כי זה צריך להתקיים רח"ל - כחוצפת מזיפי עניינו).

ד) אלשיך הק' עה"פ (שמואל א' ט"ו כ"ב כ"ג) **החפץ ה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה', הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים.**

כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר, יען מאסת את דבר ה' וגו'.

וזה לשונו: וקובלני עליך שאלו שאלו אשר היקל הוא ית' החמרת, וזה אשר החמיר הקלת, והוא כי החמרת לזכר אוב וידעוני מן הארץ והקלת להפליג על מחמיר ה', וכו'. והוא כי הנה חטאת של אוב וידעוני שהחמרת ויגעת לזכרו, הוא מרי אחד, כאשר עוונות שהם זלזלו ואינו שקול כעובר על כל התורה, אך און ותפסים שהי' עבודה זרה שקולה כעובר על כל התורה, שהם מרדים רצים וכו'.

(אין צורך לפרש, אחרי שאליבא דאמת, אין צריכים להשיב למקנתרים בסילופי דברים. ורק כדי שלא ליפול אבן אחר הנופל, ולמען לא ידחו את הרבים מתאמצים, ובתפלה בזכות צדיק יסו'ע שמסר נפשו על האמת, לא ידעו ולא ישחיתו). *

(ה) [אמר המעתיק, אלו הן מהדברים עצמן שמסרו את חיייהם רבי עמרם ורבי אהרן ודעימהון זצ"ל, על יסוד פסקו של הגה"צ מורנו רבי חיים זאננפלד ראש מערכות הקדש ז"ע, בהסתמכו על המהר"ם שיק ז"ע שהעבירה הנעשית ע"ש הכלל ישראל הוא חילול ש"ש ולעקור את עם סגולה ולכן הוא ביהרג ואל יעבור, ומכאן יסוד המחאות שהמשיכו לוחמי הכלל ישראל בירושלם ת"ו נגד הפרצות, כי בשם ישראל המה - ולכן מתוך המחאה ועמידה בפרץ, נתחנך דור אחר דור ב"ה בשנאה חלוטה, שנאה כבושה נגד המתקוממים, יחזקם ה"ת ויזכו לעמוד בנסיונות עד נראה בסילוק הרע שטן המשחית הזה בעגלא ובזמן קריב.

ולא ארוכים הימים שאמרו השוקטים על שמריהם בשמו ז"ל נגד המחאות בירושלם ע"י לוחמי היהדות במסיו"נ בהנהגת רבי עמרם ז"ל ואשר יבדל"ח אתו והנולים, חבל על דאבדון והושתקו מאד בעוה"ד מרוב עינוי ועוני ונסיונות תמידיים וחוסר אמיצות וכח ומתפרעות ובלבולים ושלא באו לעזרת ה' בגבורים, ושחלד הרועה מלהנהיגך, ורחם ה'!

ובאמת על שום פרצה אינם מוחים ומעולם לא מחו אלו, ולא נתנו למחות, ואכן כן יש לנו למחות על "פרצה פרטית" זו שפרצו היחידים, בכל הכחות הזרים, שאין לך מספר אחר מטתו ז"ל יותר מזה, יעוררם ה"ת בתשובה, טרם יתהוו מחטיאי הרבים לגמרי ה' ישמרו.

- ד -

(א) בחדש חשון תשכ"ד לפ"ק התקיימו מחאות גדולות באיזור "מאה ערים" בירושלם, "חכמי כעלעם" שבאו ל"עזר" הסכימו ל"הפגנה מכובדת" (וח"ו מלהבנות למען כבוד ה' ותורתו), ממול ה"עמבבאסי וקאנסאלאט" מייצגי הכפירה...

סך הכל "דעלעגאציע" (משלחת...) שנבחרה "בכבוד ראש" של "היושבים ראשונה" במלכותם הדמיונית שתהא די מכובדת לעומת הפריצים אוכלי השקץ והעכבר, ואחרי שפשטו ידיהם בכיבוד הרשעים (לא רגלים) לדרישת שלו ואיחולי הברכה הידידותית, ומסרו את ה"נייר" ל"תלונה", ושוב פשטו ידיהם לפושעים כופרים - זיך געזעגענען - שצחקו מהם ומכל חניפתם, והמעשה נגמרה - "מלחמה בציונות", כשמתים לפני הרשעים.

(ב) בלילה שאחרי כל המשחק הזה, הלכו 3 בחורים צעירים מיישיבת סאטמאר, ובצבע טוב השאירו על כותלי טומאתם בית מינות שם, צורת השתי וערב הגרמני, (סוואסטיקעס), ובאו "גדולי החכמים" וספרו לפני מרן ז"ע שהפאליס תפשו בחורים (וכבר היו בחוץ), ושהמחוצפים עשו על דעת עצמם בלי "הנהלה", אחרי שהיינו כ"כ "מענטשליך" כמו כל ה"מענטשן", זיי האבן קיינעם נישט געפרעגט, והשיב להם מרן ז"ל, בלשון קדשו - פנחס האט אויך קיינעם נישט געפרעגט! ובוזה סתם את פיהם והלכו משם חפויי ראש.

- ה -

(א) "התייצבויות" כאלו אין להם נגיעה כל דהו ל"עקבי הצאן", לא כזאת הי' בשום מקום בעולם, ו"עקבי הצאן" שירשנו מצדיקי ירושלם כרבי עמרם ז"ל ודעימי וכו', שירשו מ"משכנות הרועים" רבי חיים זאננפלד ז"ל לא זאת היתה להכיר ברשעי ארץ ולחנוף להם.

(ב) לא הי' הפגנות כהנ"ל לפי רוח קדשו, גם מלבד שאסור לדרוש בשלומם, ולאשר ולחזק ולהכיר בהם כדרך כל "מפגין" לפני בנין "עמבבאסי" שאין התנגדותו

ל"עמבבאסי" (כ"ל), ואיסור ההסתכלות בפני אדם רשע, ושאסור להסכים ומה גם ל"הדיא" שהוא מייצג ענין של כלל ישראל, בזמן שהוא הגזלן המורד.

וכן פשוט לכל בר דעת, ש"הפגנה" לפני "עמבבאסי", אינה להתנגדות למציאותם והמשיכם, ואפילו לא מחאה, אלא אדרבה הרי"ו הכרה, על מציאותם, ותפקידם, וערכם, וכראשי ההנהגה, וחומר יותר מעבירה פרטית של איש פרטי ושנכשל בה - זדון לבם השיאם, וברוך א-לקינו שהבדילנו מן התועים.

למי שיוזע יזוע, לא הי' ביכולת מרן ז"ל להתווכח ולהכריע בכל פרט, לעומת שערי תירוצים שלא ננעלו, והמצב והמציאות שעל ידי המקיפים טורא דסיני בעוה"ר, (וכן שהעלימו ממנו הרבה, ובשיטה, ונקוה שלא יוכרח ביאור הפרטים).

(ג) לכן גברה שמתחו שזכה בלעדס לעשות רצונו הפשוט שיפרסמו בנאשניגטאן לגויי הארץ, את מה שאומר בסעודה שלישית לשומעיו, שם לא ביזו לא חללו ה' בחניפה וחזוק לרשעים, שם נשאר לנצח עצם דעת קדשו, שם היתה זעקה לא התפשטות שטות, ודרך פני לגויים מקובל מ"עקבי הצאן" והוא דרך הישר והישן, וכל המרנן אחר זה נתפש לדרך הרע, ועינו צרה על הטוב והטובים.

שם דרש כבוד שם נטורי קרתא לעומת בעלי הלשון, ונגד "המתלבשים בלבוש נטורי קרתא"

לשוא כבדעת קדשו בכתבת ידו (בקונטרס על הגאולה ק"ח-ק"ט) "שמפרש את קיצור דבוריו בסעודה שלישית בש"פ כ' נשא את השכ"ו, ונגד קצרי הדעות (ברובם לעוטי דעות השוק הציטונגען), ונגד מוזיינים ענינו ומהותו מתוך קלקולם בדעה, [כאשר תעיד

ההקדמה החדשה ב"על הגאולה" בחוצפה נגד רבש"י ז"ע ורוב הזלזול רח"ל]. **שעדיין שטן מרקד בין קרנם, ומתוך קנאה ושנאה לטובים מואסים באחרים העושים, ומסורי נפשיהו על האמונה בגאולה ונגד התמורה רח"ל, יחזיקים הי"ת בתשובה ויפייסו את הנרדפים על ידם, מי יתן והי'.**

(ד) אמר מרן ז"ל להרב קאמינעצקי בביקורו הראשון לכבוד מרן ז"ע בהשתדלות הנכבד מוה"ר ר' ברוך קאפלן ז"ל: "בשחירת ימי אמרתי ע"ד הגה"ק רבי מענדאלע ריגענאווער ז"ע - שאמר שעם כל "מענדאלע חדשה בא רח"ל מחלה חדשה שעם הקליפה של ציונות התגברה המחלה הידועה רח"ל".

כי מובא בשערי תשובה לרבינו יונה ז"ל, שעוון זה (של התחברות לרשעים) מכלה מנפש ועד בשר, וכן חולי זו מכלה וכו' ה' ישמרונו, (מהרה"ח ר' מאיר ליפשיץ הי"ו שאמר לו (ביותר פרטים) ר' ברוך קאפלן ז"ל).

[ובדרך אגב, קושטא קאי, וזה דבר נפלא, שהה"ג רבי אהרן קאצנלנבוין ז"ל כתב ב"חומה" בתחלת התקוממותם של המכחישים מהרה יאבדו, קבלה מוקפי ירושלם, על דבר זה עצמו ממש].

(ה) ובעוה"ר לא שמים לב לסכנה זו שלפנינו רח"ל, שהתגברה, ונתרבו לבבות נשברות, אלמנות ויתומים, ואבות ראשי משפחה, וח"ו תולים במקרים, ומצוה רבה להלחם בקליפה אכזרית זו, משום התחברות לרשעים בארץ ובחוץ לארץ. להסיר מחילול ה' הנורא, ועלבון הגלות ותכליתו.

(ו) גליון החומה הי' מופיע בכל שבוע בשמונה עמודים (הי' קורה גם יוצא מן הכלל, הי' עסקנים חשובים מתעסקים שידפסו באמריקע (אחרי שקבלו מא"י רק אחד כל שבוע), וסודר על פי מרן ז"ל להדיא, אברכים חשובים שהסתובבו בביהמ"ד בכל יום ה-ו בשבוע למכור, והי' זה דבר פשוט ומקובל לכל בא לבימ"ד סאטמאר באמריקא, שכן ציוה מרן ז"ל גם את חשבון ההכנסה היתה חלק מעבודת הקדש של מרן ז"ל, לבד מאשר הי' משלים סכומים גדולים לעזר, ושלה נייר להדפסה, כשזוהרו מהנייר דשם.

(ז) סיפר לי הגבאי הרה"ח ר' יוסף אשכנזי ע"ה בקיץ תשי"ח שבאה דעלעגאציע מאדם מפורסם (אמר לי שמו) על שהי' "מאמר" בהחומה (חתום איש מבית לוי ברקלין), איזה "לשון" שכוונתו לקנתר את רבם, (האדם חשוב ומפורסם הנוכח) והשיב להם כ"ק ז"ל: מה אתם רוצים גם אני אומר כן. [המאמר הי' בנוגע לתמיכה וסיוע לחינוך העצמאי (וכפירוש מרן ז"ל בסוכות בשנת תשכ"א, שהוא חינוך המחנך לצעמאות" הידועת].

זאת התורה לא תהא מוחלפת

דעת קדשו של מרן רשכבה"ג מוסאטמאר זי"ע

כאן המקום להקדים שני מאמרי חז"ל ואלו הן: האחת, חייב אדם לומר בלשון רבו, והשנית, אין אדם עומד על סוף דעתו של רבו עד ארבעים שנה.

והנה עתה נסתיימו ארבעים שנה מאז פרשת נשא תשכ"ז לפ"ק, והרי השלחן ערוך וברור, לפני כל מי שבגדר אדם, אחרי הדיקן בלשון רבו, וכל בר דעת וחפץ בדברי קדשו ז"ל ובשיריים של "חזיון ואמונה והתרחקות ממנינים ואפיקורסים", כה ידייק כדלהלן, וכמו"כ יודע לו זכרונות "גופא דעובדא", הנראה להדיא מדברי מרן הגה"ק מוסאטמאר זי"ע.

שבאו בעלי לשון מלשינים משנאי נטורי קרתא להלשין לפניו ז"ל, כמאמר לשון קדשו:

דער דרך פון די אלע וואס זענען מלשין אויף די וואס רעדן חזיון ואמונה, און אז מ'דארף זיך היטן פון מינים און אפיקורסים, איז מען אויף זיי מלשין. והוא ז"ל מפרש יותר, שהי' אחד שנתן למלשינים

אלו הזדמנות שלשינו, שרצו ח"ו (אלו בעלי חזיון ואמונה וכו') שהערבים יבואו להרוג בלי רחמנות את היהודים, הם מספרים שקרים...

וזה ל"ק: מעזאגט אז די זענען חלילה גאר שונאי ישראל, מיט דעם מאכט מען שוואך דעם כח האמונה.

"איינער" גיט זיי (למלשינים אלו, המעתיק) די געלעגנהייט צו זאגן חלילה אז מ'האט ח"ו געוואלט אז די אראבער זאלן קומען הרגינען, מ'האט נישט רחמנות אויף אידן".

ועתה מוסיף מרן ז"ל לגנות את המלשינים והמלשינות והיוצא מהם, וזה לשון קדשו: מ'שיקט שקרים וכזבים, דערפאר הייבט מען אן קודם ולמלשינים אל תהי תקוה, או די וואס זענען מלשין אויף די מאמינים זאלן גארנישט קענען אויפטאן [פשוט ד"ק שלא יתקבלו הלשונותיהם ודברי הכזב, השקו וההמרה]. ממילא וועט מען קענען געהעריג זאגן ברכת המינים, וכל המינים כרגע יאבדו, ולמלשינים מיינט די וואס זענען מלשין אויף די אמונה.

ומוסיף ב"ק לפרט יותר בדבריו ז"ל לעומת לידים (או נערים) העושים בלי דעת, שבוה נותנים כח למלשינים [נגד המאמינים המרחיקים מהמינים ואפיקורסים, ומאן אינון לוחמי היהדות, אילין נטורי קרתא].

וזה לשון קדשו דרבנו הגה"ק זי"ע: "די יונגען וואס טוען אן דעת" מען זאל נישט מעכטיגן אליין צו טאן, זאגן און שרייבן צעטלאך, מיט דעם גיט מען כח פאר די מלשינים (!).

ועוד מוסיף ז"ל, שאינו מתפעל ממלשינים אלו שאינם יודעים מה שבעצמם מדברים (בהלשונותיהם) ואינו שואל על כיוצא בהם, "זיי וייסן נישט וואס זיי רעדן, הגם זי זאגן סי ווי סיי, נאר איך פרעג נאך קיינעם" עכ"ל - . והרי גינוי מרן ז"ל לנגדם, כי גם בלי סיבה מלשינים הם, מי יקום לי מרעים.

וכל שאינו עומד על דעת רבו וחכמת משנתו אפילו אחרי ארבעים שנה הרי הוא מעיד על עצמו, או שאינו רבו, או שאינו אדם, - ובנידון שלפנינו ייאמר על הלוה: שדברי המלשינים עדיין מכריעים אצלואת דברי קדשו של מרן הגה"ק מוסאטמאר זי"ע. [ישעים הי"ת ויהוורו בתשובה לקבלת התיכחה].

תכתב לדור אחרון

ייקבע מקום כל עובדא, דלהלן, בפרק זה, מטעם המובן למבינים, ולמען ידעו בהנהגה, וכן להראות זכותו הרב בדורו ולדורות.

(א) בערך קרוב לחמשים שנה בקירוב התאכסן האדמו"ר מלעלוב ז"ל אצל הרה"ח ר' מרדכי שעוהר ע"ה בלאנדאן, ונתן ר' מרדכי לאורחו ספרי חידו"ת ממרן ז"ל, ואחרי כמה ימים אמר לבעל אכסניא, מעתה לא אחתום להשתתפות ב"בחירות" כי אש דברי תורת הסאטמאר רב הלהיב לבני [ואכן אחרי זאת כבר לא נתן להם חתימתו].

(ב) להגאון ז"ל מטשובין נשלח ע"י שני אברכים בלאנדאן, ליקוט של מספר עמודים, בנוגע ל"חינוך עצמאי" של הכפירה, מלוקט מתוך ה"ביכער" שלהם, ונמסר לידי ע"י אדם נכבד, ת"ח גדול מהמקורבים אליו, שהודיע ללאנדאן, שהטשובינער רב אמר לו, שמעתה לא יתן חתימתו למען "חינוך עצמאי" [שהי רגילים לפרסם שמו בין יתר ה"חתימות" הקבועות בכל קיץ מדי שנה בשנה, ואכן נמנע חתימתו מהם לכה"פ ארבעה פעמים עד פטירתו להעוה"ב].

[מרן ז"ל ביקש מכותב הטורים האלו (בשנת תש"כ בערך), שרצונו לראות את הליקוט הזה, כן עמד על משמר היהדות בכל ז"ע].

(ג) הרה"ח והה"ג ר' ישראל יצחק דאמב שליט"א שוחח עם הטשובינער רב ז"ל, בליל שבועות כמה שעות עד שעה שאחר חצות [טרם בא מפריע, וגם אח"כ כששולחן בדבר האיסור והאחריות מהקמת ההתחשפות והכפירה הנוראה ע"י השתתפות בבחירות, וקיבל את דבריו ובבחירות הבאות לא רצה לחתום יותר, ולא חתם].

(ד) סיפר הרה"ח ר' עזריאל לעווי ע"ה ממאנטריאל, שבאחד השנים הזדורז לבסוע במוקדם יום אחד מרגילותו בכל שנה, למרן ז"ל, והגיע שני ימים לפני הושענא רבא, ובעת עמדו לפני מרן ז"ל, נכנס יהודי שנקרא כהלזה "אמעריקאנער יוד", ובעמדו ליד מרן ז"ל, שיבח את סאטמאר שכבר שינו דרכם ל"טובה" כמו כל האנשים וכו', ושאל אותו מרן ז"ל על כוונת דבריו, וסיפר כי

קיבל ע"י הדואר מכתבים לטובת מוסדות "יטב לב" בירושלם וגם "לוח שנת", ובתוכו "ה' אייר יום עצמאות" רח"ל.

ומרן ז"ל התחיל לרעוד ונתמלא רגש, ובאנחת לבו צעק שכל אחד ילך מפה, ולר' עזריאל ע"ה בלבד אמר שיחכה, ולא נשאר אף אחד, ואמר לר' עזריאל ע"ה לך תיכף וקרא לר' שלמה בראווער ע"ה (שהוא הי' מנהל המוסדות) וקרא לו בחפזון, וכשנכנס, צעק אליו רבינו, **ס'איז נישטא קיין הושענא רבא, ס'איז נישטא קיין שמיני עצרת, ס'איז נישטא קיין שמחת תורה**, אלא שידפיסו תיכף "לוח" חדש בצירוף מכתב להודיע דעתנו נגד כל הכפירה וטומאת הקליפה הארורה, והתנצלות על המכשול, ולא עלה ביד ר' שלמה ע"ה לומר שבלתי אפשרי בזמן קצר כזה לעשות כל זאת, וצעק מרן ז"ל שוב כדברים הקודמים, שאין הו"ר, ולא שמי"ע, ולא שמח"ת עד שיעשה זאת, וכן הוה כי הדפיסו מחדש ושולחו לוח מתוקן, ומכתב הסבר להתנצלות, עד להו"ר, לאלפים אדרעסין.

[אכן נתגלגל זכות גדול ע"י ר' עזריאל ע"ה תנצ"ב, וברבינו ז"ל נתקיים רגלי חסידי ישוה, ועזר ה"ת והשליח הי' על אתר מתוך זריזותו הפעם].

ובעמדי בזה ארשום לזכרון: מה שסיפר לפני הרה"ח ר' שלמה בראווער ע"ה בליל הו"ר (כמה שבועות לפני פטירתו), בהיותו חולה (בבית חתנו ידידי אבד"ח הר"ר יצחק גרינפעלד ע"ה), שפעם אחד בהכנס מרן ז"ל לבית המדרש בשבת קודש קרא אותו ואמר לו **אין רצוני לבנות שם**, תסע מחר לבני ברק ותשתדל למכור את הקרקע, **איך וויל דארטן נישט בויען**, והשבתי (כן אמר ר"ש), אויף צוריק גייט א קאזע, (גדי). - כלומר שאין להתחרט, ולא נסעתי, **ועתה אני מתחרט על כך**, ע"כ דבריו.

כמה גדול כח הלוחמים, אשר אינם משנים מקבלת אמת ללא פשרות והתחכמויות, יחזקם הי"ת, ויוסיפו לעשות ולהוסיף למען "כרמי שלי". ויהי נועם ה' עלינו לנצח.

תם ולא נשלם פרק זה, ועוד יבואו אי"ה בפרקים באים, לדור לא רעב ללחם לא לנאף למים כי אם לשמוע דבר ה'.

ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים

"בין משכנות שאר הרועים שאת אללם וזה הדוגמא אם לא תדעי לך כנסיותי ועדתי היפה בנשים בשר אומות איכה תרעי ותגללי מיד המלזקים לך להיות בנייהם ולא יאכזרו בניך התצונני צדרכי אבותיך הראשונים שקבלו תורתך ושמרו משמרתך ומולתי ולכי צדרכיהם ואף בשכר זאת תרעי גדיותיך אלל שרי האומות". (רש"י)

הגה"ק רבי חיים מיכאל דוב ווייסמאנדל זצוק"ל אב"ד נייטרא

חמושים שנה לעלייתו לגנו"מ ו' כסלו תשי"ח - תשס"ח

איינגעקויפט), וכמה עוד יסבלו מכל זה. וכן סיפר הרה"ח ר' אשר פארסט ז"ל שבזמנים ההם דאגו תמיד מפחד מלחמה עולמית שהיתה עומדת על הסף ע"י המלחמה הקרה שבין אמעריקא ורוסלאנד, והתבטא רבינו ז"י (אמעריקא ורוסלאנד) וועלן זיך קיינמאל נישט צוזאם שטויסן, אויב דער בליץ וועט קומען וועט עס זיין דורך זיי (הציונים והערביים) **"שני האומות האלו לא ילחמו זה בזה אף פעם, אך אם תפרוץ מלחמה עולמית נוספת יהי זה ע"י הציונים"**. (שם עמ' רמ"ד)

סיפור הרה"ג אבי"ד פאיע שליט"א שבשנים הראשונות ביקש הרה"ק מסאטמאר זצ"ל מרבינו שיאמר דרשה בבית מדרשו נגד הציונות והמדינה, כי הי' יחיד בדור ממש שיצא נגד זה בפומבי, ולכן רצה להראות שיש עוד רבנים האומרים כן. ואכן מילא רבינו בקשת הרה"ק זצ"ל, ודרש אז בבכיות נוראות נגד הציונים והמדינה.

גם ביקש הרה"ק ממנו שישדר ויוציא לאור ספר אליבא דהלכתא נגד המדינה הטמאה, וכבר התחיל רבינו במלאכת קודש זו אבל לא אסתייע מילתא מרוב חולשת כוחותיו. (שם עמ' תכ"ד)

כתב הרב אוריאל צימער ז"ל במאמרו על רבינו, שאמר לו רבינו שמה שנגרם החורבן ע"י רשעי ישראל, והצלחתם לאחר החורבן לסכן כלל ישראל בגשמייות וברוחניות להיות עם ככל הגוים - **שברה אותו יותר מעצם החורבן**.

(שם עמ' ר"ד)

והתבטא: דאס האט נאר איינער געקענט מאכן... [כשנתפרסמו המאמרים נחשד הרה"ק מסאטמאר זצ"ל על הדבר, והעתונות שפכו עליו קתונות של בוינות כדרכם. כשהגיעו הדברים לאוזני האדמו"ר זצ"ל אמר: אם הייתי אני עושה זאת לא הי' לי ממה לפחד והייתי מפרסם את שמי, כי כבר אין לי מה להפסיד...]

גם השתדל אז בכמה דרכים להכשיל ולבטל הצעה זו של הקמת המדינה, ולפני שרים התייצב ונסע לעיר הבירה וואשינגטאן די.סי. ונשא ונתן ונכנס בעובי הקורה עם הממונים בעלי השפעה בדבר, שיעמדו מנגד ולא יתמכו במדינה. הממונים בעלי ההשפעה בוואשינגטאן די.סי. אמרו לו שאם יביא מכתב חתום על ידי עשרים רבנים מובהקים, אז יהי לזה איזה תוקף, ויתכן שיתחשבו בכך כאשר ידונו בדבר. כשהציע רבינו את הענין לפני הרה"ק מסאטמאר זצ"ל נתן לו תיכף את הסכמתו, והורה לו לגשת גם אל האדמו"ר מסטראפקוב זצ"ל שג"כ הסכים לחתום, אבל חוץ משני האלו לא נמצא רב נוסף שיעיז לצאת בשער בת רבים נגדם, וממילא נכשלה פעולה זו.

פעם בשיחה התבטא רבינו: גם בלא האיסור שבדבר מצד השלש שבועות, **תדע שאני מכיר את הציונים שם, ואני אומר לך שלעולם לא יהי שם שלום, ויהי שם שפיכות דמים עד סוף כל הדורות**. והוסיף: היי"ען. אין יודעים לאיזה צרה הכניסו את עצמם במה שהסכימו לזה, (וואס פארא פעקל זיי האבן זיך

בחודש ההוא - כסלו תשי"ח, הצליח מעשה שטן בעו"ה, והאומות המאוחדות (יו.ען.) הסכימו לממשלת הזדון בארץ ישראל, ומגודל התלאות קנתה מזימה זאת מהלכים גם בלבנות השרידים של שלומי אמוני ישראל, כתב אז רבינו שני מכתבים, אחד בלה"ק, שהפיץ בבתי המדרשים ע"י אחדים מתלמידיו הנאמנים באישון לילה, ואחד בשפה המדוברת [אידיש-דייטש], שהפיץ ע"י הבי דואר, ובו מתאר בפרטיות עוולות הציונים בעיכות דרכי ההצלה, ומפרט בו עשר שאלות ותביעות שיענו עליהם מנהיגי הציונות. רבינו לא רצה ללכת בעצמו אל הבי דואר עם מכתבים אלו, [כי התרו בו שיהרז לנפשו מלספר פשעי הציונים בשעת המלחמה]. והרבנית תליט"א התנדבה ללכת באישון לילה [בשעה 2] ולסדר את המשלוח כראוי.

רבינו שלח את מאמריו בעילום שם בצירוף תשלום לעיתונים שונים, אך לא נמצא אפילו עורך עיתון אחד שישכים לפרסם כתבות אלו, כי בשעתו היו דבריו נגד דעת רוב בית ישראל אפילו החרדים.

את המאמרים בלה"ק פרסם בבתי מדרשים בליל ששי [מסופר שרב אחד פסק על כתבים אלו שהפיץ רבינו בבתי מדרשים שמתור לקרעם בשבת כדי שלא יוכלו ההמון לקרותם...], ומספרים שלמחרתו בליל שב"ק כשנכנס הרה"ק מסאטמאר זצ"ל לבית מדרשו וראה את הגליון נטלו בידו ודפדף בו, ונהנה מאד, ותיכף הכיר מסגנון ואופן כתיבתו מי כתבו,

אחר החלטה אומללה זו גמר רבינו בדעתו שמקום זה הוא מקום סכנה ונסע לארה"ב, על אם הדרך בהיותו בספינה הספיק לסיים את כל מסכת ב"ב במשך שבועיים ימים בלבד. בנו של הגה"צ מווייצען זצ"ל היה"צ רבי יוסף משה מיזליש שליט"א הי"ד ג"כ באותה ספינה והתפעל מזה מאד, ואמר אז לאביו שיתן עינו על בחור זה שסיים מסכתא שכוז בזמן כ"כ מועט.

בהגיעו לארה"ב נסע קודם לבית הגה"צ מווייצען שהתגורר אז בשיקאגא למסור לו את תודתו והכרת טובתו על שסייע בעדו להשיג אישור כניסה לארה"ב, ואף שהיו הרבה בחורים שהגה"צ מווייצען עזר להם בזה באותה תקופה, הי' רבינו מן היחידים ממש אשר באו לומר לו את תודתם. אח"כ התיישב בווייליאמסבורג ולמד במשך תקופה בישיבתו של הגה"צ רבי משה ניישלאס זצ"ל אב"ד סקווירא, באותו זמן נאחו ונתדבק בקשר אמין עם מרן רביה"ק מסאטמאר זצוק"ל, והי' אומר לו רביה"ק זי"ע אז בכל עת שאינו מאמין שהמדינה תקום.

אחרי מספר חודשים דברו בו בכבודת עם בתו של הגה"צ מווייצען זצ"ל שהעריך אותו על עוצם התמדתו כמו שספיר לו בנו הר"צ רבי יוסף משה, ועל מדת הכרת הטוב אשר ראה בו שטרט להגיע במיוחד אל מקומו בכדי להודות לו על שעוד וסייע בעדו להכנס לארה"ב, ואמר לו הגה"צ מווייצען שבאם רוצה הוא להכנס במשפחתו שהיו רום היחס מגזע תרשימים לבית צאנו וסיגעט, מבקש הוא ממנו שילמד את הספר "דברי חיים" על מקורות ויחזק על כך אצל אחיו הגה"צ מאוויאר זצ"ל, בזמן קצר למאד הופיע אצלו רבינו ואמר לו שאחיו הגה"צ מווייצען שלחו להבחן אצלו על הספר העמוק הזה, הגה"צ מאוויאר לא האמין לכך ולאחר שבחן אותו עמד משתומם מגודל בקיאותו, ואמר לאחיו הגה"צ מווייצען שאל יפסיד את ההזדמנות ויקח בחור מופלג זה כחתן לבתו.

אחר שבא בקשרי השדוכין עב"ג תבדלחט"א בת הגה"צ מווייצען, שלח לו מרן מהרי"ץ מכתב ברכה בו הוא מרבה בתארו ומשבח לו את דבר השידוך:

ב"ה, יום ז' לחודש ניסן שנת תש"ח פעה"ק ירושלם תובב"א בחגא דפסחא יתבטל ריתחא, והיתה הרווחה, ורב שלו' והצלחה, לאהובי תלמידי חביבי נפשי ה"ה בחור כהלכה, משנתו סדורה וערוכה, המו"מ בתורה ויראה חרוץ ברק השנון כמה"ו אברהם לייטנר נ"י רב שלו'.

קבלתי מכתבך זה פעמים ואם אחרתי בתשובה מאהבה הוא מחמת דוחק המקום ודוחק הזמן כי רבים וכן רבות עטרוני סבבוני, עכ"פ ה' לי לנחת לשמוע כי באת אל המנוחה במקום שנמצאת שם, ועל הנכבדות המדובר לך אני מסכים בכל לב. אשריך אם תזכה לדבק עם משפחה גדולה וימוחסת מכל הצדדים, ואני הכרתי עוד את הרב הגאון הצדיק מלאסק זצוק"ל, זקנו של הרב הגאון מה"צ צבי מייזלס נ"י, וגם את הגאון הצדיק מה"ו יוסף משה טייטלבוים זצוק"ל הכרתי, ואם מה' יצא הדבר ישמח לבי גם אני, ובכרתי תלוה אותך בכל ענייניך ותן חילך לאורייתא ותוסיף כח ואומץ בתורה ועבודה, וחלילה כל רוח חדשה לא יעלה בלבך, ואקוה לשמוע ממך בשורות טובות כל הימים, ובברכה מרובה בכלל ובברכת חג כשר ושמח אחתום.

רבך הגאון בלב ונפש יוסף צב"י דושינסקיא

חתנת רבינו התקיימה בחודש תמוז תש"ח בעיר שיקאגא, ורביה"ק מסאטמאר הגיע במיוחד להשתתף בשמחתו באמרו שהגיע לכבודו של החתן. אחר חתונתו קבע רבינו את מושבו בעיר שיקאגא והיו השכנים שומעים בכל לילה ולילה איך שערך "תקן חצות" בבכיות נוראות עד שהי' הדבר לפלא, כן הי' ישן שעות מועטות בלבד ובשאר כל שעות המעל"ע הי' עמל בהתמדה וביגיעת התורה, וכך נהג כל ימי חייו שלא הסיח דעתו אף לרגע מלימוד התורה.

אחר כמה שנים קבע את מושבו בעיר וויליאמסבורג וגם אז המשיך בסדר לימודו בהתמדה ועסק בתורה ברוב שעות הלילה וכן המשיך בתלמודו בכל היום כולו. רביה"ק מסאטמאר זי"ע סמך את ידו עליו וקבע עמו שיעור באותן השנים בכל לילה וליילה משך כמה שעות. באותה תקופה למד גם אצל הגה"ק בעל תורת א' משאפראן זצ"ל והי'

לתלמידו המובהק בגולה ובנסתר ואף קבל ממנו "כתב הורמנותא" המלא גדרוש בשבחיו:

בידעי ומכירי קאמינא ה"ה האברך כמשמעו אשר ראוי לתוארו הרב הגאון מהור"ר אברהם לייטנר שליט"א זה כבר קרוב לעשר שנים שאני מכיר ונתפלאתי לראות שקידתו הנפלאה בלימוד תורה הקדושה היינו במשך שנים אלה זמן רב שכינים זה לזה והרבה דברנו יחד בכמה מקצועות התורה והרבה פעמים הייתי בוש ממנו כי הי' מנצח אותי במלחמתה של תורה בדרך זה בונה זה סותר זה מקשה זה מפרק וראיתי שכלו הזך לירד לעומקה של הלכה וגם בקיאותו הנפלא בין בש"ס ומפורשים הן בשולחן ערוך ונושאי כליו תמיד ראיתי מסדר שעוריו בשכל ללימוד מסכתות סדרן וללימוד הלכה פסוקה כאשר ערך לפנינו מרן ז"ל שולחנו הטהור ולחזור על סימניו שו"ע כראוי לת"ח הרוצה לזכות לכתרה של תורה על ידי לימוד התורה לשמה ועל ידי זה זכה להיות בקי בהוראה כאחד המורים המומחים ביותר אשר בודאי כבר חל עליו החיוב שלא למנוע הוראתו כמאמר הגמ' בע"ז וכפסק השו"ע בס' רמ"ב אך בענותנותו רצה שיתנו לו רבנים הורמנותא אשר קבלו עוד התרת הוראה מגדולי הדור שלפניו זללה"ה על כן אף שאיני כדאי שאהי אני מהסומכים ידי עליו (אף מגדתי בעיד שלא ליתן לשום איש כתב התרת הוראה אדעתא דהאי גברא רבא לא גדרתי) אך באשר רצון אדם גדול כזה הוא כבודו על כן נעניתי לו לסמוך ידי עליו וזרה יורה כאחד המורים המומחים כי בודאי תהי' תמיד הוראתו בקדושה וחזקה על חבר שכמותו שלא יצא דבר שאינו מתוק מתחת ידו אלא יתרחב על ידו גבול הקדושה ויתקדש שם שמים עד שנזכה לראות מורה לצדקה בקרב הימים.

הכו"ח לכבוד התורה"ק ולומדי' פה ברוקלין ד' ניסן תשי"ט לפ"ק הק' שמעון ישראל פאזען

כן קבל אז כתבי הורמנותא נלהבים המפליגים בשבחיו מאת הגה"ק בעל כונת הלב מקראסנא זצ"ל ומאת הגה"ק משארמאש זצ"ל ועוד.

בחורף שנת תשי"כ פנו ראשי קהלת היראים במאנטעווידעא אשר במדינת אורוגוואי אל רביה"ק מסאטמאר כי הם מחפשים אחר רב הגון לקהלתם, ורביה"ק זי"ע המליץ להם על רבינו כיאות לכך. רבינו פעל גדולות ונצורות בעיר מאנטעווידעא להעמדת הדת והכשרות, ועמד גם שם במסירות נפש שלא לשנות זיז כלשהו מדרך רבותינו.

בהיותו בעיר מאנטעווידעא התעוררה השאלה בענין זמן שאלת "ותן טל ומטרי" שם, מכיון שעיר 'מאנטעווידעא' שוכנת בחצי כדור הארץ הדרומי, ובעת שברוב העולם הוא זמן החורף שמה הוא קיץ וכן להיפך, וא"כ האם ישאלו גשמים כפי רוב העולם ששים יום אחר תקופת תשרי, בעת שהוא קיץ במקומם, או שלא ישאלו גשמים כלל מכיון שחורף כל העולם הוא קיץ אצלם, ובא בכתבים ע"ז עם גדולי הפוסקים, רביה"ק מסאטמאר שלח לו אז מכתב תשובה בו הכריע שזיכרו בכרכת שומע תפלה את שאלת הגשמים ששים יום אחר תקופת תשרי, בזמן שאצל רוב העולם הוא חורף, ואילו בזמן שבמדינתם חל החורף לא זיכרו כלל.

בשנת תשכ"ד חזר לדור בעיר וויליאמסבורג ורביה"ק זי"ע מינה אותו להרביץ תורה בישיבתו הק' וכיהן כמגיד שיעור באותן השנים, רוב הרבנים ומורי הוראות אשר צמחו ועשו פרי מישיבת רביה"ק זי"ע היו תלמידיו של רבינו משנים אלו אשר הדריכם ולימדם בדרך אמת לדעת את המעשה אשר ליכז בה ואת המעשה אשר יעשו בהלכה ובהנהגה כפי שקבל מרבותיו.

מרן רביה"ק מסאטמאר העריך והוקיר את רבינו עד לאין שיעור, וצויה על כותבי ספרי ההלכה לבית יעקב באידיש שיביאו אותם לרבינו בכדי שיעבור עליהם באמרו "ער איז אונזער מורה הוראה", והעיד עליו כמה פעמים שיש לו סייעתא דשמיא בהוראה, כן הורה למנהל בית חינוך "בית רחל דסאטמאר" הרה"ח רבי בנימין הערש בערקאוויטש שליט"א כי כל הדבר הקשה וכל השאלות אשר יש בידו ישאל אותם לרבינו, אף בעת שהיו צריכים להציל את יהודי רומענאי שלח אותו רביה"ק זי"ע עם הון רב שילך ויעשה מה שביכלתו לעשות, ואכן פעל שם גדולות ונצורות.

רבינו הי' מגדולי בעלי ההוראה וירד לעומקה של הלכה, ובא בכתבים עם גדולי הפוסקים בשאלות שונות והכריע אף בענינים קשים ומורכבים ביותר, כמו שמכנו את ידיהם עליו רביה"ק מסאטמאר והגה"ק בעל הויחי יוסף מפאפא זצ"ל שהחשיבוהו למאד, ועמד עמם הרבה בקשרי שאלות ותשובות על ענינים חמורים שבכשרות אשר רבינו הי' ממונה עליהם.

פרישותו ועבודתו משך כל שנות חייו היו מופלאים עד מאד, אף הקפדתו על כשרות המאכלים היתה בתכלית הדקדוק והקפיד לאכול אך ורק ממאכלים שנעשו בביתו על תכלית ההידור. כן נזהר שלא לשתות שום יין רק ממה שעשו בביתו, מפני שחשש מהיינות הנמכרים בחנויות פן ואולי נעשו ע"י כאלו שאינם בדעת תורה ואמונה ש"הצינינים גרועים הם יותר מהנאצים" כדברי חז"ל גדול המחטיאיו יותר מההורגו.

בשנת תשכ"ט כשנתעוררו אברכים ידאים מקהלת סאטמאר לקיים את דברי מרן רביה"ק זי"ע שהחובה לפרסם אצל האומות במסירות נפש שאין הצינינים באי כח כלל ישראל, ולדאבון הרב קמו כנגדם אנשים שונים אשר יצרו השיאים לרדוף יהודים יקרים אלו, אז נתאזר עוז רבינו יחד עם זקני הדור הגה"ק משאפראן והגה"ק מקראסנא לעמוד לימינם של היראים הללו, ועל אף הרדיפות והזיונות שקבל מאלו הנוטים לשמאל לא חת מפני כל.

בשנת תשי"ל יסד את ישיבתו המעטירה "בנין דוד" בה הרביץ תורה לעודים רבות בשנים עד ערב ימיו, והנהיג את סדרי הישיבה על הדרך שקבל מרבו מרן מהרי"ץ וכמהוה הקפיד לומר שיעור לתלמידי הישיבה בכל יום, ותרוץ מעצם הרבצת התורה ומוסר לתלמידיו, היו בני הישיבה והכולל רואים בו ספר מוסר חי ודוגמא למופת כיצד עליהם להראות, עד כי שבעת שהי' נכנס לשיבה הי' נופל על הבחורים פחד ה' והדרתו בראותם את כל הנהגותיו של רבינו, ובפרט איך שהי' מברך כל ברכה וברכה במחיתות ובכוונה עצומה, וכשפעם אירע שבחורים הפסידו זמן קריאת שמע דרש על זה בס"ג ככאב לב, וכ"כ נגע הדבר ללבו עד שאחר הדרשה נפרץ וירי במוחו ל"ע.

***

אחד הי' אברהם במלחמתו בטומאה ובחושך הנורא שירד לעולם כדור האחרון קליפת הציניות האורורה, כל ימי חייו היו מקשה אחת של מלחמה בצינות, הוא אברהם מתחילתו ועד סופו, עוד מימי נעוריו עת למד אצל מרן מהרי"ץ דושינסקיא וכן אצל מרן רביה"ק מסאטמאר אשר מהם יסוד ומהם פנה לכל מלחמתו העזה, ועד לעת האחרונה כשבאו זרים המבקשים לטשטש ולסלף את דרכי רבותינו הק' ולתלות בוקי סרייק על מרן רביה"ק מסאטמאר שכאילו ח"ו גם הוא הי' כאחד מהם. רבינו התריע תמיד על גודל הניסיונות ובלבל הדעות שנתהוו בדורנו ע"י כת הצינינים, ובעיקר ע"י שומרי תו"מ ונודעי ציטונגען אפילו מאלו הנכתבים באידיש, בכל מאורו נגד הציטונגען אפילו מאלו הנכתבים באידיש, אשר מכניסים קרירות לכל דבר שבקדושה וכותבים תמיד בהערצה על מדינת הכפירה הצינית, וכן על שמכבדים הם את האדמור"ם והרבנים מעמדי הכפירה הצינית.

מלחמתו של רבינו בצינות לא נבעה מחמת שהשתייך לאיזה חוג וקהלה כלשהם, אלא מהרגשה של יהודי מאמין הכואב על חורבן הדור וממקור יניקתו הטהור ה"ה רבותיו הדגולים שהורו לו את הדרך ילך בה, רבינו הי' ראש וראשון לכל דבר שבקדושה ובכל ענין וקריאה להעמדת הדת ומלחמה כנגד המתפרצים הי' רבינו ראשון החותמים ואחריו נצטרפו כולם.

רבינו התרחק והתבדל מן הכפירה הצינית רבנייה ותומכיה, ועודו בכל עת שלא ללמוד בספרים שמקורם לא טהור ושוכנתו ע"י רבנים המשתייכים לקליפה הצינית או כאלו שראשם מלא בדעות ציוניות רח"ל, ובכל חתונה אשר שימש בה כמסדר קדושין אם הי' לו חשש על כשרותם של העדים הי' שואל את פיהם אם הם אווזים שהצינינים ימ"ש גרועים הם יותר מהנאצים, ובאם ענו לו בלאו אז הורה שלא לקחתם לעדים. כמו כן עמד לימינו של מרן רביה"ק מסאטמאר במלחמתו הגדולה כנגד הצינות, ובכרוז הראשון שנעשה ע"י רביה"ק זי"ע לאסור את הבחירות הטמאות הי'

רבינו עם הגה"ק מקאשוי זצ"ל הראשונים שהצטרפו לאיסור, על אף שהיו רבים וטובים שהיססו מלחמתם מפני שיראו מדעת ההמון באותו זמן, את מלחמתו הכבירה של רביה"ק זי"ע המשקי רבינו אף לאחר הסתלקותו בעוז ובתעצומות. באריכות גדולה יש לתאר את פרשת ידידותו עם ראשי ומנהיגי נטורי קרתא בעיה"ק ירושלים ועם מורינו הגה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל בפרט, אשר עמד לימינו וחזקו בכל עת בכל מה דאפשר, ואף בזמנים הקשים ביותר לא היסס מלצאת למענו ולתמכו ולא התחשב כלל בדעת הרחוב.

על אברהם אבינו ע"ה אמרו חז"ל אברהם העברי - אברהם בעבר האחד וכל העולם מעבר השני, כזו היתה מהותו של רבינו כל ימי חייו, לא חת ולא ירא מכל מיני בזיונות חרופין וגדופין שניתכו עליו מכל העולם, לא התחשב כלל באנשי הפארטייען למיניהם ושאר בעלי ממון והשפעה שרצו להניאו ממלחמתו בטומאה הציונית, אברהם עודנו עומד באמותו וממשיך במלחמה כפי שראה אצל רבותיו שרי הצבא, כל ימי חייו היו שרשרת של רדיפות ומכאובים נוראים שסבל מכל הצדדים עקב עמידתו על משמרו הדת ומלחמתו הגדולה.

אחד ה" אברהם אשר אך ורק התורה הק' היתה נר לרגליו ואור לנתיבתו, אינו מתיירא מבני אדם ובזיונותיהם, אינו נזקק לכבודם וממונם, ואינו מחליף תורת אמת דברי אלקים חיים בדעת הרחוב והשפעת הכתבי עת והמפלגות המערבים דעת בעלי תפיסת הילדים עם דברי תורה"ק, כי אין לו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, דעת רבותינו הק' נבג"מ זי"ע א."

לחם כארי את מלחמתה של היהדות כנגד שועלים קטנים מחבלים כרמים המתפרצים להנות ממנעמי השלטון הציוני, ודרש על החובה המוטלת עלינו לעמוד במסירות נפש שלא לקבל מתקציביהם שלא תפגע ח"ו טהרת החינוך והאמונה. כן עמד על משמרו חינוך הטהור שלא להכניס שום דרכים חדשים ודרכי ההסכלה ופסיכאלאגיא הארוורים בחינוך ילדי ישראל, והזהיר תמיד שלא לזוז זיו כלשהו ממסורת האמונה ולא לחפש חדשות.

בעת שהקימו פורצי חומות האמונה בקריאת יואל את תועבת הפאבליק סקול, ולדאבונן ולדאבונן כל יראי ה' הנאמנים קבלו ע"ע בפרסום בפרהסיא ובפני כל שלא להזכיר שם שמים במקום זה, ונתחלל שם שמים באופן נורא ואיום, או אז נתעורר רבינו יחד עם הגה"ק מקאשוי למלחמה עצומה כנגד פשע ומעל זה ולהסיר חרפה מעם ה', ומחה כנגד מנהלי בית מינות זה ותומכיהם, וביחד עם זקני הדור אסרו באיסור חמור על ההורים להכניס את ילדיהם למוסד זה ואלו שכבר נמצאים שם מחוייבים להוציאם מיד. רבינו סבל אז על כך רדיפות ובזיונות נוראים מאלו המתפרצים שדברו על צדיק עתק בנאוה ובו, אך דרכו עמד בעוז ובתוקף על משמרו הדת והאמונה ללא חשבונות של כבוד ומנוחה רק למען הרבות כבוד שמו יתברך ומלכותו בעולם.

בהגותו לארה"ב לפני מספר שנים הר"מ הידוע מבני ברוך המסית ומדיח בחורי ישראל לשמד הצבא הציוני, וברצונו ה' אף שם להתגדל על ראשי עם קודש, ה' זה רבינו שהורה והכריע כי החובה למחות כנגדו ובעקבותיו הלכו גם שאר הרבנים היראים, ובה" כי נתקיימו כנגדו מחאות גדולות בחוצות קריי, רבינו לא חש אל כל מיני הרהורים ובלבולים מאלו אשר לבם נוקפם ובתואנות שונות רצו למנוע קידוש השם הלזה.

***

מנן רביה"ק מסאטמאר דיבר בקדשו כמה וכמה פעמים כי א' מהמצוות הגדולות ביותר הוא להודיע אף במסירות נפש ממש כי הציונים אינם באי כח כלל ישראל, ויהודים

שומרי תורה ומצוות אין להם שייכות עמהם, ואדרבה כל יהודי חרד עם א-ל ומאמין בהבחי"ת אינו חפץ בממשלתם ובמדינתם, וע"י שנערוך מחאות בחוצות לעיני האומות כנגד תעלולי הציונים במדינתם באומות העולם נסיר את החרון אף מן שמיא ומן ארעא וזה יציל יהודים מהריגות.

רבינו שה" תלמידו המובהק לא חדל מלכאוב על החילול השם הנעשה בעולם ע"י הציונים ובפרט ע"י אנשים שומרי תורה ומצוות הנקראים רבנים המחזיקים בה, ופעל לפרסם בכל כוחו את דעת תורתנו הק' אצל כל האומות כי הציונים אינם באי כח העם היהודי ורצונו לחיות בהכנעה תחת עול האומות עד עת קץ, ואף שלח את שליחיו חברי "נטורי קרתא" החשובים העושים ומעשים בפעולות קידוש שם שמים לפרסם אצל כל העולם כולו ולעם הערבי בפרט כי אין לנו חלק ונחלה בציונים ומדינתם שנקראה בזוף ישראל. רבינו גם הבין וידע שבפעולותיהם של נטורי"ק בהליכה לעם הערבי תתמעט שנאתם של הערביים ליהודים, ואשר על כן גמר עוז ופרסם כמה וכמה פעמים מכתבי קודש לחזק בדברים נלהבים את אלו היראים על פעולתם הנחוצה, בהודיעו ברורות כי דרך זו היא דרכו ודעתו של מנן רביה"ק זי"ע כמו שביאר כמה פעמים בספריו הק', והי' מספר תמיד שכך נהג מורו ורבו מנן מהרי"ץ בשנת תש"ז עת הפועיה

ער וגדול נפל בישראל

אי לה לספנת הדידת שאבדו הכרטיס בהסתלקותו לגדול של האחד המאזני מגדולי זקנינו ש"י כנסת הגדולה מנן הנערב ומעומד העוין של היהדות החרדית א"ר הלבנון א"ר התורה אשר לא מעש מאהלה על תורה עבודת ד' והיה היראה בישראל משך עשרות בשנים בנפלא הנהיג מרא וכוונת תלמידו גודל דוד ועומד בבני אדם עמד על משמרו תורה והאמונה ובפרט נגד המצאה הניצח שהצטרפה בעודו בלבוש ישראל ובכל הודעות פנים את דעתו הברורה והנאולה נגדה עמד תמיד ליצן ד"ר ד' הרדנים ומבשרם האמונה ללא סתירה לא עת מנן א"ר הכבוד הגדולה

מקור ומגדולי תלמידו א"ר דאראצ ישראל רבינו המה"ק משה"ר דושינסקי זי"ע א"ר בעיה"ק ירושלים ח"ו ומגדולי תלמידו רבינו המה"ק משה"ר דושינסקי מסאטמאר זי"ע א"ר בבל זי"ע א"ר משה"ר

הה מנן ורבו חסידא ופרישא גדול מרב עמו הגאון הגדול והצדיק רבי

חינא אברהם לייטנער

זצוק"ל

אנדי"ק מאנטוויידע ארדי"ן

אשר שולח"ת היום יום שלוש י"ח יחודש מרחשון תשס"ח בעיר וויליאמסבורג לידאבון לב דאי ד' בכל אהרן ואהרן

הוא הדר למחות ואחוזו עוב לאחות בתו חושה תפנית הציונית ושאר מדעי"ן בישון המלכים אחוזו מכל צד באין מעצור ה"י

מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי און

יתן ד' שלא נוסף לדאבה עוד עד שנוכה להרמת קרן משחיתו הולך תמים בהתגלות כבוד מלכותו ית' בעולם אמן

נטורי קרתא

של ויהדות החרדית בארה"ק

בא"י ועדה של ה"ע-ען, ופנה אליהם מנן מהרי"ץ יחד עם מנן הגדול בענגיס זצוק"ל להכריז ולהודיע להם שאין רצונו כלל במדינה יהודית.

העסקנים היראים שלוחי דרחמנא ושלוחי דין העוסקים בפעולות הנעלות של קידוש שם שמים והצלת נפשות ישראל היו נכנסים אצלו בכל פעם קודם הליכתם לאיזה פעולה או לעסוק באיזה פרסום בכדי לקבל ממנו עצה ותושי, ולתו היתה פתוחה תמיד בפני היהודים הללו לקבלם בסבר פנים יפות. הוא היסוד השורש ממנו יתד וממנו פנה לכל הפעולות הללו כפי אשר קבל מרבותיו מתנן מהרי"ץ דושינסקי רביה"ק מסאטמאר והגה"ק משאפראן נבג"מ זי"ע ועל פיו ישק כל דבר, אף גם בעתות הקשים בעת אשר סבבו את הידאים הללו עדת מרעים להפריעם ולטרדם מעבודתם עבודת הקודש, התייצב רבינו למענם והכריז כי "חבל יפצה פיהם והדרך ללכת עם הערבים הוא דרך מובחר מכל הבחינות", ועסקנים אלו הם "שלוחתי ושלוחי כלל ישראל" החובה על כלנו להמשיך בעבודתם,

"וכל הרודפם או מגדפם באיזה אופן עתיד ליתן את הדין". גם בשנים האחרונות כשהצליחו העסקנים החשובים בסייעתא דשמיא לקשור קשרים עם ראשי מדינת איראן, בכדי לפייסם ולשכך חרון אפם ולהודיע להם שאין הציונים באי כח העם היהודי וכדרך ההכנעה לאומות בכל שנות הגלות, עורדם וחזקם רבינו להמשיך הלאה בפעלם הטוב. אף גם בשנה האחרונה עת רעש וגעש כל העולם כולו על נסיעת חמשת היראים שלוחיו ושלוחי כל בני ישראל המאמינים למדינת איראן להודיע לעיני כל העולם שהיהודים המאמינים מתנגדים למדינה הציונית ואין הציונים באי כח כלל ישראל, ואין לפושעים הציונים שום זכות לדרוש מאומה מאת האומות מחמת ההשמדה הנוראה שהתרחשה בארצות אייראפא, ובכל מקום ומקום קמו עליהם הציונים וחרפום וגדפום וירדו עד לחייהם ממש, בראותם איך יסוד מדינתם מתמוגג אל מול עיניהם, ולדאבוננו לבשתנו ולחרפתנו קבלו הללו חיוזק גדול מאיזה קהלות הנקראות מתנגדות לציונות אשר הצטרפו להסתה והשיסוי הלזה וכתבו ופרסמו דברי שטנה על יהודים יקרים אלו, רבינו אמץ את לבם וחזקו הני ברכי דשלהי אותם ברכים שלא כרעו לבעל והורה להם להמשיך בפעולותיהם ולא לגור מפני איש.

דעתו זו גרמה לו שיבואו עליו כל מיני רדיפות ומכאובים איומים מכל הצדדים, מאלו אשר לבם נוטה אל הקליפה הציונית, ונתקיים בו כפשוטו ישיחו כי יושבי שער נוגנים שותי שכר, מעל דפי הכת"ע והראדיא הרבו לבוזתו ולחרפו וכתבו עליו בטויים של גנאי ודופי, וימרוהו בעלי חצים כל מיני אנשים שונים המתקראים רבנים שרצונם ה' שרבינו יחזור בו מדעתו הגדולה, אך רבינו קבל באהבה את הבח והגידופין אשר שפכו עליו אלו בעלי זרוע ולשון המדברות על צדיק עתק ועמד איתן באמותו והמשיך לחזק את ידיהם של העסקנים בגלוי ובפרסום בכל מה דאפשר.

בעת שנשרף בחדש ניסן העבר ביהמ"ד "בית יהודי" לשרידי יראי ה' בעיית מאנסי יצ"ו, יצא רבינו בקריאת קודש כי "חובה גדולה על כל אחבנ"י ובפרט אחינו לדעה לתמכם ולסעדם בסכומים הגונים, כי הלא ידוע כי מביהמ"ד זה יוצאת מלחמה גדולה כנגד הציונים ימי"ש ואביוניהו, וכל העושים והמעשים יש להם חלק במלחמה בציונות ובוה מסייעים להסיר חרון אפיו של הקב"ה".

בכ"א סיון העבר נפטר לו על פניו חתנו כבנו הגאון רבי שניאור זלמן בערנבלוט זצ"ל שהי' ת"ח מופלג והי' לומד עמו בצוותא שנים רבות, הגאון הגי"ל הי' מקושר בכל לבו ליראי ה' מקדשי שם שמים ברבים ותמך בהם בכל עוז, ומפני הרעה נאסף הצדיק.

בימינו האחרונים נחלש רבינו מאד ונפל למשכב, יראי ה' בכל מקומות מושבותיהם הרקיעו שחקים בתפלה לקיים בנו חכמי ישראל, אך בעוה"י כבר נגזרה הגזירה ונצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש וכיום שלישי י"ח מרחשון נסתלקה נשמתו הטהורה במעמד קבלת עול מלכות שמים במנן תלמידיו ובני משפחתו, וכבוד גדול עשו לו במוותו ונטמן בבית החיים בקריית יואל.

ויקונן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה, קול נהי נשמע מציון איך שודדנו, וירב בבת יהודה תאניה ואניה, יתומים היינו ואין אב, מי יגדור גדר ומי יעמוד בפרץ מי יורה דעה ומי יבין שמועה, אוי לה לספינה שאבד קרבניטה אוי לו לדור שאבד מנהיגו אוי נא לנו כי חטאנו, אריד בשיחי ואהימה וקול נהי ארימה. ייטב ה' ולא יוסיף עוד ליסרה, אמץ ברכים כושלות חלק יעקב ומושיע בעת צרה, לצדק ימלוך מלך, יאמר שלמו ימי אבלך, לאורו נסע ונלך.

בארה"ב וקאנאדא \$ 36	דמי מנוי למשך שנה: בארץ ישראל \$ 18	אדרעסן:
קאנאדא: 240 Beth Halevy #218 Boisbriand P.Q. J7E-4H4	ענגלאנד: P. O. Box 44631 Stoke Newington London N 16 6WU	ארץ ישראל: ת.ד. 5735 ירושלים ת"ו P. O. Box 5735 Jerusalem
ארה"ב:	ארה"ב:	
Mordechay W. Weberman	Mordechay W. Weberman	
367 Marcy Ave.	367 Marcy Ave.	
Brooklyn NY 11206	Brooklyn NY 11206	
Tel/Fax: 1-718-384-8218	Tel/Fax: 1-718-384-8218	